

هاواسی

وطن

ائلدار گونئیلی

وطن ھاواسی

ائلدار گونئیلى

اۈلۈمۈ

تو تساقلىق ياشامىندان اۈيادالېم

—مۆرگە دە قالماغېنې بىر يۈللۈق قاپادالېم

اۈز مىللە

حاق قېمىزە قان باھامېنا آلالېم

اۈ زامان دايانا جاق شروتىمىن تالانماي

دۈولتىنە يارالدىب اىستىقلالېن آلېنماي

ۋەتىنىم ھاۋايى چالپىنپىرا،
دەمكىم ئۇ ۋەتىن بىر گۈن ئۆز
باغىمىم بىزلىغىنىمىز ئالدىمىزغا.

ئۇ تايىمىزغا - بىزلىشىمىزغا، بۆيۈك

ئازىركى

قورۇلۇش، ئازىركىمىزدا ئۆز

تۈرۈم

قورۇلۇشقا!

**بۇ يېڭى گۈننى ئازىركىمىز
باغىمىمىزلىغىمىز سۈنۈر.**

ئەلدار گۈنەيلى - ئالمانىيە

www.eldar-guneyli.com/ir

أثرين آدي: وطن هاواسې
 يازار: انلدار گونئيلي
 بيتيك دوزنلەين: ايناز سارابلي
 يازي دوزنلەين: حبيب ساسانيان (ياكاموز)
 قرافيست له اورتوگرافي
 دوزنلەين: تايماز هاراي
 چاپ: آلمان ۲۰۲۱
 سايبې - صفحه: ۱۳۲ / ۱۰۰۰
 يايبن لايان: وطن يايبن لار قوروپو

بیتیکین چاپ ایله یایماق حاقې هر کسه ایچرےینه ال

وورماماق شرطیله یازار طرفین دن یرست جوراخبلیب دهر ©

كىتابىن ايچىندەكىلر

- باشلىق..... ۱
- «قۇشما- قۇشوغون (شئىيرىن)» بوگۇنكى گۇننى آزربايجان مۇدىاسېندا
- گۇرۇن تۇسۇ..... ۷
- ائى آزربايجان..... ۱۸
- بالتاجى آراز قۇشارېن (شاعىرىن) خايطىرەسىنە..... ۲۱
- آياغا دور، نە ياتېسسان آزربايجان ايگىدى؟..... ۲۵
- ۲۱ آذر خايطىرەسىنە..... ۳۲
- چاغېن مىللى شاعىر آراز گىرسە خالقېن رَفىنە..... ۳۵
- ائىل آلدادېچى اۇندىرلر ، خالقېنې سۇزدە تۇولار..... ۳۸
- تۆركجە يازماق فارسا هەدە دئىيرلر..... ۴۲
- اولوسوموز دۇشۇنۇر، توتساق لېقدا ياشامېنا..... ۴۵
- ناسىفۇنالىزم اۆلكەدە مىللى حاق اۆلچۇسۇدۇر..... ۴۸
- آنا دىلى نەدىر؟..... ۵۲
- گۇرەسەن بو ايرانچىلار كىملر دىر؟..... ۵۵
- آزربايجان وطنىم دىر، قۇيموياق باتسېن سسى..... ۵۸
- اوتانماق، بىزلرە چۇخ ياخشې شئىدىر..... ۶۱
- تۆرك خالقې؛ نە زامان اۇياناجاق دېر؟..... ۶۵
- مدرسە آچېن اولوسوما، اۇز آنا دىلىندە..... ۶۷
- آزربايجان نەلر كىچىر باشېندان؟..... ۶۹
- بۇتۇن آنالارا سايغې ايلە حۇرمەت..... ۷۱
- آيرېلىق..... ۷۴

- ۷۶.....سرىست اۋلكە بىسلەيىر وطن سئور اينسانلار.....
- ۷۹.....مۆسلمان ارككلىرى مىزىن قادىنا دۇنيە باخېشى.....
- ۸۲.....باھار گلير يىنى ايليز موبارك اولسون سىزىن.....
- ۸۴.....راسيىستى بىر دۆشۆنجهنى يايانلار.....
- ۸۸.....وطنيم آذربايجان.....
- ۹۲.....وطنيم اۈزگۆر اولسا!.....
- ۹۵.....كىم اۈلدوغومو من تانېتېم سىزه.....
- ۱۰۰.....ظفرلر مارشېنى بابك'لر چالار.....
- ۱۰۳.....مىللى حركتە پۇلاد لازېم دېر.....
- ۱۰۵.....وطنداشېم، ايگيدىم دور آياغا.....
- ۱۰۹.....آران، ايچىم يانېر بس دىر آغلاتما.....
- ۱۱۲.....قاراباغ چاغېرېر بىزى ھارايا.....
- ۱۱۶.....اولوسال بىلىنچ (مىللى شوعور) نە دىمك دىر؟.....
- ۱۱۸.....بابك قايېت تىز قالايا.....
- ۱۲۰.....بو گئجه.....
- ۱۲۲.....منە سۇيله ويروس سىن سىن يۇخسا من؟.....

باشلىق

منىم يازقا جېم (قلمىم) اۋزگە دىلىندە يۇخ؛
آنا دىلىندە يازماق اىستەيىر...

چۈنكى يازقا جېم آنا دىلىندە، دۇشمانا قارشى گۇجلو ياراغدېر (سىلاحدېر)

بىر اولوسو آيېرماق اىستەيىرسىن سە دىلىندىن
يىتتەر اۋ اولوس دىلىنى^۱ كسەسن مەكتىبىندىن
بو دۇشۇنچە يۇرۇدۇلۇر «ايران فارس دۇولتىندىن»
دىلىنى آلسان آلىندىن، يادېرغار منلىگىندىن
اۋمەت چىلىك^۲ آگىتىمى، آيېرار كىملىگىندىن

دىلىمىزى قۇروماق اۋزوموزو، سۇيوموزو، وطنىمىزى،
كىملىگىمىزى قۇروماق دېر. بوگۇن دىلىمىزى، وطنىمىزى منىمسەمەسك
آياق آلتىندا ازىلىپ كىچمىشىمىز، اۋتكىمىز (تارىخىمىز)، سۇيوموز ھابىلە
گلجەگىمىز يۇخا چېخاجاق. اۋز اوشاق لارى لا فارسجا دانېشېب،
يازېشان لار سۇى لارى نا وطن لرىنە، كىملىك لرىنە سۇن قۇيورلار.

^۱ بىر خالقېن دىلىنى آلىندىن آلدېقدا، اۋ خالقېن بۇتۇن وارلىق لار آلىندىن آېنار:

<http://bit.ly/rjcdVR>

^۲ موقللىد [ايرادەسىز، اۋزۇنە گۇۋەنى (اعتىمادى) اۋلمايان، تسلىم اۋلان اينسان]

اۋلدار فارس ايچينده فارس، اۋز اولوسو ايچينده ده تۆرك
سايىل مایاجاق لار. اۋلدار اۋزلىرىنه داھا اۋزگەلشيب ائله جه ده مانقورت
اۋلموش لار.

اۋزۇنە دېگەر وئر يئرینده سايىل
فارسا کۈله اۋلما گۈزۈن آچ آيىل
اوشاغا وئر ميللى بيلينچ قال هايىل
کئچميشينه اۋز سۈيونا يۈۈۈشسون
وارلېغېنا تۆرك خالقېنا قۈۈۈشسون

چۈنکۆ آدام؛

- ☒ اۋز وارلېغېنى تانبىسا، اۋزۇنە اينانسا، اۋزۇنە دېگەر وئرسە
- ☒ باشېنى اوجا توتار، آچاق لارېن آشاغېلاماسى لا اۋزلەشمز.

بو گۆن چۈخ اولوسلو ايران آدلانان اۈلكەده اۈگەمن اۈلان فارس
آشېرى اولوسال لېغې (ميلليت چيليگى) آذربايجان تۆرك اولوسو (ميللتى -
خالقې) باشدا اۈلماق لا فارس اۈلمايان اولوسلارا اۈز قاتې
سۈيچولوق لا (شۈۈۈنىستى) سۈمۈرگەچى ليک اۈتەگيىنه (تاريخى نه)
داياناراق، يوخارېدا وورغولادېغېم كيىمى بو اولوسلارې اۈز كئچميشيندن،

كىملىگى نىن ھابىئە بۇتۇن اولوسال (مىللى) وارلېغېندان اوزاقلاش دېرېب،
وار گۇجو ايله فارس اولوسو اېچىندە ارىدىب يۇخ ائتمەگە چالېشېر.

ماراق لېسې؛ ايران ايسلام يۇنتىمى نىن دىنسل (دىنى) ائەلە جە دە
يۇنتىكىسل (سىياسى) اۇندرى، سىدەلى حسىنى خامنەى، بو دانېلماز
گىرچكىلى دىلە گىتەرەك، فارس اولوسونو چۇخ قاتې بېچىمدە بئە بىر
جەتەن دوروملار قارشې آياقدا اۇلمالارې اۇچون دۇنە-دۇنە اويارماسې،
اىلگىنچ دىر.

سۇزدە ايسلام يۇنتىمى نىن باشېندا دوران كىشى، آيدېن جاسېنا
آچىق لادېغې بئە بىر گرگىن لىگى، فارس اولوسونا دۇشر (روا) گۇرمە دىگى
دورومدا، بو گرگىن لىگى خامنەى- 'لە فارس لارېن اۇزلىرى بىلەركەن
ايرانداكې فارس اۇلمايان اولوسلار اويقولاماسې دېر.
بىلدىگى نىز كىمى فارس فاشىست اگەمنلىگى ايراندا، فارس
اۇلمايان اولوسلارېن اۇزرىنە اۇنلارېن بۇتۇن اولوسال-اويغار (مدنى)
ھابىئە دىل كىملىك 'لە وارلېق لارېنې يۇخ ائتمەك يۇنتىكىسىنى (سىياسىنى)
يۇرۇتمەك دە دىرلر.

سىدەلى حسىنى خامنەى- نىن يوخارېدا وورغولانان يۇنتىكىلىرى
ھابىئە چىشىدىلى- آيرېملى (فرقلى) باخېشې دئەلى (يعنى) ايران
اگەمنلىگى نىن فارس لارې قۇروماق، آنجاق بونون ترسىنە اۇلاراق فارس
اۇلمايان اولوسلارېن اۇزرىنە يۇخ ائتمەك آجېماسېز لېغې ايله
اۇزگەلش دىرمە كىمى سۇبىجولوق يۇنتىكىسىنى يۇرۇتمەك دۇشۇنچەلىرى 'لە
ايشلىرى، ھر بىر گۇننى آزربايجان لې تۆرك كىشىسىندە اۆرەك آغرىسې

يارات ماسى ھابئەلە آغېرىبىر تۈپلومسال آلېزېلېغى (خىستىلىگى) بىر دە اويغار دىل ياراسى نېن اۋلوشماسى ايله سۈنۈچ لانماسىنا اينانېرام .

اۋنا گۆرە دە دۆشۈنۈرم سىدەلى خامنە اى نېن بو دۆشۈنچەسى، ائەلەجە دە بۆتۈۋلۈك دە يئنى اُله گلمىش ھابئەلە قېسا ياشام لې قۇندارما ايران فارس دۋولت چىلىگى نېن كئچمىش پهلوى'لە ايندىكى فارس مۇللا يۇنتىمى نېن يۇرۇتدۇكلىرى بو كىمى بىر قورامسال-ائىلمەسل (نظرى-عملى) يۇنتكىلىرى قارشى سېندا، ھر بىر آذربايجان تۈركونون اولوسال دويونچ (ويجدان) ھابئەلە يورد سئورلىك بۇرجو اۋلاراق، ھمى گۆننى آذربايجان تۈرك اولوسونون، اُن دۇغال (طبيعى) كىشىلىك (اينسانى)، اولوسال-اويغار تۈزەلرىنى (حاق لاربېنى) كۆتەلمىزىن تەك-تەكىنە تانېت مالى دېر.

ھم دە تۈركلۈك-آذربايجانچىلىق بېلىنچى نېن (شعورونون) دېرچلمەسىندە قاتقې دا بولونوب تۈركلەر اۋز اولوسال-كىشىلىك اۋزگۈرلۈك'لە باغېمسېزلىق لاربېنى قازان مالارې ايچىن يازقاجې (قلمى) اُلىنە آلاراق اۋز بئىين ھابئەلە اۋرك دۆشۈنچە ايله دويغولارېندان يارارلانماق'لا، ايران دۋولتى نېن بو چىركىن فارسلاشدىرماق يۇنتكىسىنى آيدېنلاشدىرماق دېر.

اۋستەلىك فارس دۋولت چىلىگى ايله مۇللارېن اُل بىر اۋلوب بىرگە يۇرۇتدۇكلىرى تۈركلۈك'لە آذربايجانچىلېغى آرادان قالدېرماق كىمى پېس اۋزۇلۇ آماج لاربېنا (ھەفلرىنە) چاتماق يۇلۇندا يۇرۇتدۇگۇ دۆشۈنچەسل ھابئەلە اويغولامالى (عملى) ايشلىرى نېن قارشى سېنى آماق دا تۆم وار گۆجۇ ايله چالېشماق گۇروىندە دېر.

من ده بير گۆننى آذربايجان تۆركۆ اۇلاراق يازقاجې (قلمى) أليمه
آلب اولوسال قۇنولار (مۇوضوعلار) اۆزرىنده (حاق قېندا) يازدېغېم «وطن
ھاواسى» آدلې بيتيگىمى (كىتابېمى)، اۆز گۆزل آذربايجان يوردوم'لا
سايقي دېگ تۆرك اولوسوما سونورام. آنجاق منيم بير دويغولو قۇشار-
قۇشوقچو (شاعير) يازېنچې (ادبياتچې) اولمادېغېمې دا بورادا
وورغولاماق ايسته ييرم.

يوردومدان اوزاق دا ائله جه ده ياد بير اۆلكه ده سۆرگون دورومدا
ياشادېغېم سۆرجينده؛ اۆز وطن اۆزلىمى (حسرتىمى)، يوردوم
آذربايجان بىن ايكى يه بۆلۆنمه سىنى، اۆزلىك 'له ده آنا يوردوم گۆننى
آذربايجان دا آنا دىلى ميز تۆركجه سى نىن اۇخوللاردا ائگيتيم (تحصيل)
ائله جه ده يازېلېب اۇخوماسېنا ايران دۆولتى يۇنوندىن (طرفيندىن) قاداغا
قۇيولماسې دېر.

باشقا يۇندىن (طرفدىن) كئچن دۇخسان ئچه ايل سۆرجينده گۆننى
آذربايجان تۆرك يوردونون فارس فاشيست اُگه من ليگى نىن
(حاكيمييتى نىن) يۆرۆتدۆگۆ يۇنتكىلر (سياستلر) سۇنوجوندا پارام-
پارچا اولونماسې دېر.

بو آجېماسېزلىقلار هر بير آذربايجالې ائله جه منده ده بير اۆره ك
آغرىسې اۇلاراق، خالق'لا وطنيمده بو گئىرچك گنديشلرى، قۇشوق
بيچىمىنده يازدېغېم بيتيك «دويغوسال ھاىئله كۆكله شيك (كلاسيك)
يازېن (ادبى) باخېمېن دان اوزاق گۆرۆنسه ده» من بو دۆزنلى (نظملى)
يازىلارېن هر بير ديزه (ميصراع) ايله بۆلومجه سىنده (بندىنده)، اۆز

دۆشۈنجه لىرىمى اولوسال تۆركلۈك'لە آذربايجان چېلىق دويوسونو، وطن سئورلىك دۆشۈنجه سىنى؛ دۆشۈندەمە، دۆشۈن بىلىم (فلسفى)، يۇنتكى سىل (سىياسى)، ائكونۇمى (اقتصادى) ھابئە تۆزە سىل (حوقوقى) آچىلاردان بو بيتىك دە بىر يئره تۇپلاماغا چالېشمېشام .

باشقا ھر بىر يازىلى ياپىتدا (أترده) اۇلدوغو كىمى، منىم يازدىغىم «وطن ھاواسى» بيتىك دە دە، يانلېش، ياربم چېلىق ھابئە چاتېشمازلىق لاربېن اۇلماسېن دان آرخاينام. اۇنا گۆرە دە بو بيتىك دە اۇلا بىلەجك ھر تۇرلۇو يانلېشلا چاتېشمازلىق لارې دېگىرلى اۇخوجولار'لا ألتىدىرىجى لرىن (تنقىدچىلرىن) دارتېشماسېنا بوراخېب، گۆلر اۆز، آچېق بئىين'لە اۇلا بىلەجك بۆتون قېناق لارى دۇغال (طبيعى) ھابئە گۆزل بىر قارشى لاما سايېرام.

بو بيتىك دە يازدىغىم قۇنولاربېن، ايران فارس دۇولتى يۇنوندىن بۆتۈن اولوسال-اويغار(مىللى-مدنى) حاق لاربېندان يۇخسون اندىلەرك آغېر باسقې'لا اۇزگەلشدىرمە يۇنتكى لرى ايلە اۆزلەش گۆننى آذربايجان لې تۆرك سۇيداش لاربما يارارلې اۇلماسېنا، اۇنلاربېن اولوسال تىنلرىن (روحلارېنېن) اۇياندىراجاغېنا اينانېرام. آنجاق وطن ھاواسى اولوس ايچىندە چالېنېرسا، ئىمك او وطن تئز-گئج قوشقوسوز (شۆبھە سىز) بىر گۆن اۇز باغېمسېزلىغېنى ألدە اندەجەگىنە اينانېب، سۇزومە . قۇيورام.

«قۇشما- قۇشوغون (شئىيرىن)» بوگۇنكى گۇننى ازربايجان

مۇدىياسىندا گۇرۇن تۇسۇ

بوگۇنلر سانال باغلار اورتاملارېندا (مجازى شېكەلر محىطىندە) اۇزۇللىكە تىلگرامداكى تۇپارلاردا بىر پارا قۇشما يازېلارلا توشلاندېم. آنجاق اۇنلارېن بىر چۇخلارېندا، يازېنېن ھانكې آلان (ساحە) يۇخسا قۇنودا (مۇۋزوعدا) اۇلدوغونو آنلامادېم. دۇغرو دور «تارىخ نادر» بىتېگىنېن (كىتابېنېن) ھامېسېنى اۇخومامېشام؛ آنجاق قۇشارلارېن ھانكى دۇنمدە ائلەجە دە ھارادا ياشاماسې ايلە دۇشۇنجهسى، منى ايلگى لندىردى. بو چاغدا ھابئەلە يوردوموز ازربايجاندا ياشاېېرسا! نەدن اۇز ياشامېنا، اۇز تۇپلوموندا گئىدن يۇنتكى سل (سىياسى)، تۇزەسل (حوقوقى) ھابئەلە ائكۇنۇمى (اقتصادى) گئىرچكىلرى گۇرمزدن، داغ، درە، داش، ھاۋادان... سۇزجۇكلرى تۇپارلايېب اۇزۇنۇن دە، اولوسوموزوندا بۇش يئره سۇرەسىنى (زامانېنې) آلېر؟ مشەدى عىباد دئىمىشكن:

- «ھىچ خېنانېن يئرىدېر مى؟»

- بو نەدنە گۇرە، بوگۇنكو چاغدا آتالار دئىمىشكن:

- «ھر دئىگىمىن، چاغې ايلە يئرى اولماسې گرک دېر» دئە، قۇشما- قۇشوغا (شئىيرە) دۇشۇنجه باخېمېندان قۇنويا تۇخونماق اىستەيېرم. قۇشما-قۇشوق دئىندە ائلەجە دە ائشىدن دە، قۇشاردان سۇز گئىدېر. چۇنكو قۇشمانې يارادان قۇشار دېر.

قۇشار(شاعىر) دىئىدە، تۇپلومون يازىپ(ادىيات) باخىمىندان آيدىپن كسىمى آدامىن گۇزۇنە گلىر. بىلدىگى نىز كىمى، تۇپلومون آيدىپن كسىمى تىكجە قۇشار دىگىل، دۇزىيازى(نثر) يازانلار دا تۇپلومون يازىپ(ادىيات) باخىشېمىندان آيدىپنلارې ايلە اۇندىرلىرى تۇپلومون روحو ايلە دۇشۇنچە-سىنى يانسېدان دىلى سايىلېر.

آنچاق قۇشار قۇنوسونا قايدىدېقدا، منىم دۇنيە(دۇنيا، دۇنگە) باخىشېمىدان قۇشار تۇپلومون داھا گۇجلۇ آيدىپن ھابئىلە دويغۇلۇ آداملارې سايىلېر.

اۋزەللىكلە قۇشما ئىلەجە دە دۇزىيازې تۇپلومدا يارانان ھر بىر اۋلايىن سۆزمەسى (شىرەسى) اۇلاراق تۇپلومونا يانسېتېر. قۇشار آز'لا اۋز(كسرىلى، توتارلى، گۇجلۇ) نىچە دۇزىلىك بىئىتلىك ياخود صحىفەلىك يازىپى بىر نىچە يارىم دۇزىلى (مصراعلى)، بىر بىتتىگى نىچە بۇلۇمىجەلى (بندلى، پاراگرافلى) قۇشوقدا قاينى-كدر، اۋزونتو، سۇگى، اىگىتسىل (قۇچارسال، حماسى)، آجىماسىزلىق(ظۇلملىرى)، ھاق-ھاقسىزلىق، باشارې-باشارسىزلىق ... قۇنولاربىندا اۇلان سۇزلىرى ايلە، دويغۇلۇ دۇشۇنچەسىنى اۋخوجويا سونور (تقدىم ائدىر).

دېرناق آراسىندا دىئەلىيىم قۇشارلار(شاعىرلر) اينىجە دويغۇلۇ، آرېن(تمىز) اۋزىكلى چۇخ سۇيىملى، قانى ايسىتى ھابئىلە چۇخ

كىشى سئور(آدام سئور) بىرىلىرى اۇلارلار. آنجاق ھىچ بىر دوشونجه ده كسىن (قطعى،مطلق) دىگىل. ھر دۆزن(نظم) يا بىر بۇلۇمجه قۇشما- قۇشوق توپلومدا ياشانان بىر قۇنونون(مۇۋزونون) آنلامىنى آراشدېرىپ، اولوسونا يانسېدار.

قۇشارېن دۇشونجهسىنى ھر بىر قۇشوقدا آچېقلاماغا چالېشسان قات-قات بئىتلرلە بىتېكلر يازماق اۇلار. آنجاق بودا قۇشارېن ائله جه ده اۇخوجونون دۇشونجه دۆزگىيىدىن (سوييهسىندىن) آسېلىپ ياخود باغلى دېر.

آنجاق «قۇشما-قۇشوغا» ايكى باخېيش وار:

۱-جى باخېيش: بىر سېرالارې قۇشوغا اۇنۇر، اينجهياپېم(ھنر) آچېسېندان (زاويە،كۇنجۇندىن) دۇشۇنۇپ، يازېرلار. بو اۋزدىن، شېشىرتەمە، بۇيوتەمە(تەرىف)، اۋومە (تەمجىد)، تانېتما (وصف)، دۇش(رۇيا) ھابىلە باشقا يازېن اينجهياپېم، اۇنۇرلىرى باخېمېندان، قۇشوغو آنلادېرلار. فارسجا دا بىر دئىيم وار: «ھنر در خدمت ھنر» = اينجهياپېم اۇنۇر، ياخود يارادېچىلىق يانلېز او يارادېچىلېغېن قولوغوندا اۇلمالى دېر» سادە دىلدە دئسك «يارادېركى يارادىمېش اۇلسون» ياخود يارادېچىلار سېراسېنا قۇشولسون. بىر سېرا رساملار كىمى يارادېچىلىقلارېندا تۇپلولوقدا(جمعىتەدە) ياشايان قۇنولار ايچىن ھىچ بىر آنلام گۇرۇنمۇر.

۲-جى باخېش: منىم «قۇشما-قۇشوغا» دۇنيە باخېشىم بورادا يئر
 آلېر؛ قۇشما، اولوسون ئىلەجە دە تۇپلوم ایلە تۇپلولوغون ياشام
 قوللۇغوندا اولماسې گۆرک دیر. یۇخسا آدام ھابئە تۇپلوم اولمايان یئردە (
 ایستر تۇپلوم کیچیک بیر اۇغوش(أئیلە) یا دا بۇیوک بیر تۇپلولوق
 اۇلسون) اۇنۇر، اینجەیاپیم ئىلەجە دە یارادېچې لېغېندا ھىچ بیر آنلامې
 یۇخدور. قۇشار اۇز چئورەسیندە یاشادېغې چاغېن-دۇنمەین
 گئیدیش لیرینی، دۇشوندەمە، دۇشون بیلیم(فلسفە سینی)؛ فلسفە دئیندە، ھر
 اولایېن نەدن لیرینی آنلاتار) یۇئتکی سینی (سیاستینی)، کیشى لیرین
 تۇپلومدا یاشامېنې، ئىکۇنۇمى (اقتصادی) تۆزەلری (حقوق لاری) ئىلەجە
 دە تۇپلومون، آدام لارېن تین سىل (پیسیکولوژی- روحی، روانی)
 دوروم لارېنې آراشدرېب، اولوسونو یازېن (ادبیات)
 آراجې لېغې(واسیطە سى) ایلە بیلگی لندیریب گۇزونو آچمالېدېر.
 چۆنکو قۇشار دئدیگىمیز، تۇپلولوقون آیدېنې ئىلەجە دە
 دۇشۇنجه باخېمېندان اۇندرلری سايېلېر. اۇزدش آندا (عینی زاماندا)
 تۇپلومون یوخارې دا دئدیگىمیز گئرچکلرە اییە اولدوغو دۇشونجه ئىلەجە
 دە تۇپلومون گوزگوسو (آیناسې) ایلە روحو ھابئە دیلی دیر.
 باشقا دئگیم'لە قۇشار تۇپلومدا یاشانان اولای لارېن یانسېتان
 (عکس انتدیرن) بتمجى سى دیر (فوتۇگرافچې سې، تصویر اندیجیسی
 دیر).

قۇشار ياشانان قايغى-كدر، اۋزۇنتۇلرى، نىسگىللىرى،
ايرىلىقلىرى، اوزاقلىقلىرى، آجىماسىزلىقلىرى، ئىشىتىسىزلىكى
(عدالتسىزلىكى)، تانسىزلىقلىرى (ھاقسىزلىقلىرى)،
اويدورماچىلىقلىرى (ساختا كارلىقلىرى)، دلەدۈزلۈكلىرى (شارلاتان-
بازلىقلىرى)، يالانچىلىقلىرى، شادلىقلىرى، دۈزگۈنلۈكلىرى، آرېنلىقلىرى
(تمىزلىكلىرى)، سۈگىلىرى ئىلەجە دە گۈزەللىكلىرى... تۈملۈم دان آلېب، اۋ
تۈپلۈما اۋزلىك 'لە اۋز دۇنيە (دۇنيا، دۇنگە) ياشام يۇنتىمنى ھابىلە
باخىشېنى دويغولارى 'لا يانسېتېر (عكس ائىدىرىر).

قۇشار، تۈپلۈمدا گىئىن آجىماسىزلىقلىرى، ئىشىتىسىزلىكى،
بىلمىزلىكى (جھالتى) ئىلەجە دە تاپتالانان كىشى تۈزەلرىنى (اينسان
ھۇقۇقلارېنى) اولوسونا آنلادېب، اولوسونا ياراتدېغى ايجىتلىك
قۇشمالارېندا آجىماسىزلىغا، تانسىزلىغا تاپتالانمېش كىشى تۈزەلرىنە
قارشى دېزىمەگە چاغېرمالى دېر.

آداملارې بىلمىزلىكدىن چېخارېب، دويغولاندېرېب، گىرى قالېش
تۈپلۈمو-ايلرىلەمگە ھابىلە گىلېشمەگە (اينكىشافا) يۇنتىمەلى دېر. بونون
دېشېندا قۇشوغون تۈپلۈم اۋرتامېندا آنلامې يۇخدور.

چۈنكۈ قۇشار، اۋخوجودا ئىلەجە دە تۈپلۈم دا گىئىن اۋلاىلارې
اولوسونا يانسېتا بىلمىسە، اۋخوجودا دويغو يارادېب ائىگى (تائىر) بوراخا
بىلمىسە، اۋخوجونو يۇرويوشە (ھركتە) ئىلەجە دە ايلرىلەمگە گىتيرە
بىلمىسە؛ اۋ قۇشوق ھىچ بىر كىشىنى ياشادماياچاق ھابىلە تۈپلۈلوقدا
ياشامايچاق.

آتالار سۇزۇق وار، دئىيرلر: هر اۇخويان «اوستا پناه» اۇلماز. ائلهجه ده هر قۇشما- قۇشوق يازانا قۇشار دئمزلر، آنلامېنداپر. هر كس ده اۇز اۇلچۇلرى ايله ياخود دۇنيه باخېشلارې ايله قۇشوغا ھابئله قۇشارا دېگر وئزر.

منيم بوگۇن يازدېغېم ائلهجه ده دۇشۇندۇگۇم قۇشوق ايله قۇشار اۆزرىندە اۇلان ياشام دۇنرگەلرېنې دېگىشمىش اۇلمز قۇشارلارېمېزدان بىر نچەسى اۇرنك اۇلاراق: شېبىستىرلى مۇجوز(معجز شېبىستىرى)، على اكبر صابىر طاهىرزاده، ممد آراز، بالتاجې آراز، سھند قارا چۇرلو، اولو خىللى رضا، بختيار واهابزاده ائلهجه ده... آد چكەر ك قۇشار نه تك يوخارېدا آدلانان تۇپلومدا گئند اۇلاىلارې اۇز دويغولارى 'لا اولوسونا يانسېت مالى دېر.

اۇ تۇپلوم دا آداملارېن بىر بىرىنە اۇزدش آندا تۇپلوما ياناشماسېنى ائلهجه ده اۇندان يارانان ايله ياشانان اۇزلىكلىرى قۇشما- قۇشوغوندا اولوسونون اۇرگىندە چئشىدىلى يۇنتمەدە، ژانېرلاردا اۇرنگىن، سئوگى، گۇزلىك، آرېنلىق، اومود، شنىلىك ھابئله شادلىقلار يارادمالې دېر. يئرى گلركن، آداملارې اۆزوب، قايعې-كدر، نىسگىل، اۇزلملىرى (حسرتلىرى) اۆركلردن قالدېرېب سئوگىه، گۇزلىكگە يۇنلندىرمەلى دىر.

قۇشار، تۇپلومون گنرچك آخساقلىقلارېنې آراشدېرېب اولوسونا گركدىگى تۇرلىرى (ژانرلارى، طرزلىرى) يازىپ، قۇشما- قۇشوقلارېندا ايگىتلىكلر ياراتماقلا، تۇپلومو دىرنىشە چاغېرېش اندىب اۇ اولوسو آچماز دوروملاردان قورتارماق گۇرويندە دېر.

بو ايچەرىكدە (محتۋادا) يازېلان قۇشوقلار، چاغلا (زامانلا) تۈپلۈمون ائىل يىلگىسى (فۈلكلورو) ايله يازېنېنى (ادىياتېنى) يارادېب، گۈنىش لندىرەك'لە اۋ اولوسون وارلېغېنى يانسېتان اۋىنجىنى «اويغارىنى» (كۆلتۈر-مدىتېنى) ياراتمېش اۋلور. بۇيله بىر دۇشونجەيە اىيە اۋلان قۇشار، ياراتدېغى ائەجە دە تۈپلۈما يانسېتدېغى قۇشوقلار ايله تۈرلر تۈپلۈمونون، اولوسونون، يوردونون گلىشمە سىندە ھابئە ايلرلە مەسىندە بۇيوك اۋىنام گۇستېرىب (رۇل اۋىنايېب)، اولوس ايچىندە اۋۇل يئر آلېر ائەجە دە اۋلۇم ائىل قۇشار-قۇشوق چوسو اۋلانېب ھابئە اۋلانارلار. باشقا ايچەرىكدە يازېلان قۇشما-قۇشوقلار چاغ ايچىندە اولوس آراسېندا ھىچ بىر ائىگى (تائىر) بوراخماز. نە ايسە قايداق بو گۇنكو گۇننى آزرىبايجاندا اۋۇللىك'لە سانال اۋرتاملارېندا يازېلان- يايېلان قۇشما-قۇشوقلار ايله قۇشارلارېمېزا بىر قېسا باخىېش:

گۇرۇندۇگۇ كىمى، سانال دۇنگەسىندە بىر چۇخ گىچ ائەجە دە بۇيوك اۋۇلۇرېمىز يازارلېق ايشىندە اۋلاراق، گۇۇل قۇشمالار يازېب- يارادېب ائەجە دە يايېرلار.

من بو يازېلارې اۋۇ دۇنيە باخېشېم'لا اۋچ بۇلۇمدە سېرالاىېرام:
۱-جى سى: يازېقلار اۋلسون بىر سېرالارې آزرىبايجان اۋۇ تۈرك يازېنېندان (ادىياتېندان) اوزاق «فازرىجە» يازېرلار. آنجاق نە ياخشى اۋلاردې كې؛ اىلك آزرىبايجان تۈركجەسىنى اۋرگەنىب سۇنرا يازقاجې (قلمى) ائە آلېب ائەجە دە آزرىبايجان تۈركجەسىندە دۇغرو - دۇرگۇن

قۇشما-قۇشوقلارېنى يازېيا كئچىرىپ، گىج قوشاغې (ئىسلى) دۇغرو دۆزگۆن آنا دىلىندە تىرىيە ائتمىش اۇللار.

۲-جى سى: تۇپلوم دا اولوسون ايچىندە قۇشما آلانى (ساحەسى) ائلهجە- دە قۇنولارې چۇخ گئنىش دىر. آنجاق بۇيۇك اۆنلۆلرئىمىزدن اۆزلىك 'له يازېچېلاردان يوردوموزون، اولوسوموزون بو گۆنكۆ دورومدا گۆزلىتىسى وار. ايگىتلىك قۇشما-قۇشوقلارى يارادېب. اولوسوموزو گرگىنلىك 'له بىلمزلىك دكى ياشامدان قورتاماغا چالېشمالارې داها چۇخ اۇلارې. فارس سۇيجولوغو (شۇئىزىمى) يۇنوندىن يوردوموزلا دىلئىمىزىن يۇخ اۇلماسېنېن قارشېسېنا چېخاراق، گىجلىرىمىزى اۇخوللاردا (مكتەب- مدرسلەردە) اۆزگەلشمە ايله اۆزوملەمە (آسىمىلاسيۇن) سۆزجىندىن اوزاقلاشدېرسېنلار. دئورىمسَل اۆزگىلر (ماھنىلار) يازېب-يارادماق 'لا اۆز وطن بۇرجلارېنى اولوسونا وئرمىش اۇلسونلار.

۳-جۆسۆ: يئنە دە يازېقلار اۇلسون سانال آغلار اورتامېندا يازېلېب يايېلان قۇشمالارېن بۇيوك چۇغونلوغو اۆرك آچان ائلهجە دە سئويندىرىجى دگىل. اۆستەلىك يازېلان قۇنولار يوردوموزلا اولوسوموزون ياشام دوروموندان چۇخ اوزاق دېر. فارس سۇمۆرگەچىلىگى اورمو گۆلۇنۆ ائلهجە دە آردېنجا بۆتۆن كند- شەرلرئىمىزى قوروتماق ھابئله يئر آلت-اۆست وارلېقلارېمېزې چالېب چاپماق دۆشۆنجهسىندە دىرلر. گۆرەسن مۆرگۆلەين يازار- قۇشارلارېمېزې

كىم اۋيادا جاق؟ ھانكى چاغ اۋيانا جاقلا؟ بوردا ۴۰-۳۵ مىليون آذربايجان تۆرك تۋپلومون دان سۆز گئدير.

سۆزون قېساسى بىر دئگيم وار؛ دئيرلر: قورباغانى قاينار سو قازانېن ايجينه آتسان، سېجاق سويون ايستى سينه دۈزە بيلمەيىب، ائله او سېجاق سودان اۋزونو دېشارې آتار. آنجاق قورباغانى قازان دا سۋيوق سويلا سالىب سويو ياۋاش-ياۋاش ايستى لىدىب قاينارا گتيرسن، قورباغا سويون قېزما سېنى دويمايىب ياۋاش-ياۋاش سويون قاينارا گلە سى 'لە قېچ-قۇلو توتولوب داھا اۋزونو سودان دېشارې آتماسېنا گۆجو قالماي جاق، سۈنوجدا ايسە اۋلە جك دير.

بو دئگيم 'لە ، اۋلاى بيزيم گۆنى آذربايجاندا سانال اۋرتامدا يازېلان ائله جە دە يايېلان ھابئله اولوسونون يورودوندا ياشاماسېنا بنزەيىر. وطن لرى ايله اۋزلىرىن فارس سۋيجولوغونون جېزدېقلارى چيزگىلى ايجينده يۈخ اۋلماسېنېن دۆشۈنجه آيرېم لېغېندا (فرقينده) دگيللر. يۈز ايله ياخېن دېر آذربايجان تۆرك اولوسونون يۈزدە دۇخسان بئشى فارس سۋيجولوغو يۇنۇندىن اۋزوملە مە (آسىميلاسيۇن) يۇنتكىسى سۈرجينده ديل، يازېن ائله جە دە دۆشۈنجه باخېمېندان فارس ديل، يازېن اويغارلىق قازانېن دا اريمكە دە دير.

باشقا دئگيملە دئسك؛ آذربايجان تۆرك تۋپلومونون يۈزدە دۇخسان بئش تۋپلولوغو فارس سۋيجولوغو ديل- اويغارلىق توتساق لېغېندا ياشاماقتا دېر. بو وورغولادېغېم ساي يالئېز تۋپلولوق (جمعيت) باخېمېندان يوردوندا اۋزگۈر ياشاماغېن

گۇستەرى جىسى دىر. قالان يۆزدە بىش سايىدا يازىقلار اولسون فارس سۇيجولوغونون دوستاقلارېندا، ياخود گىزلى ياشاماقدا ھابىئە يوردلارېندان دىدرگىن دۆشۈب وطنلىرىدىن اوزاقدا عۇمۇرلىرىن سۆرمىدە دىرلر. مسلمان اۆمىتىندە بىر دىگىم وار دىرلر: مسلمان اۇلۇب، تۇرپاغا باسدېرېلاندىن سۇنرا؛ «اۇلۇ باشېنى قاوايىپ احلت داشېنا ووروب، دىر: -اۇلن من ايدىم مى؟»

-آنچاق دىملرلىكى ايش- ايشدىن كىچىدىكىدىن سۇنرا نە يارارې وار! آى سانال اۇرتام دا ۴۰-۳۵مىلىيۇن آذربايجان تۆرك تۇپلومون آيدېنلارلى ايله يازېن اۇندىرلى! اۇلمەدىن اۇنچە باشېنېزې احلت داشېنا ووروب اۇزونوزە گلىن. باخېن وطنىز 'لە اولوسونوز ھانكې دورومدا' چابالاىېب، جان وئرمك دە دىر؟ سىز يازارلارېن گۇرۇى بو گۇن نەدىر؟ ھانكې قۇچاقلىق لارسىزلىردىن گۇزلەنىلىر؟ يازىقلار اولسون نە يازىپرسېنېر؛ نە دە يازىلمېش اولوسوموزون ايشىنە گلىن يارارلانىن يازىلارې اۇخويوب ياپىرسېنېز!

گۇرەسن گلەجەگىمىز ھارا گىدىر؟ اۇلمايا قورباغا تىك قازاندا سۇيوق سويون اىچىندە قايناماغا گىدىر؟ نەدىن بوگۇن مۇجوزلر، صابىرلر، ممد آراز ائەلەجە دە بولود قاراچۇرلو، بالتاجى آراز لار... كىمى قۇشار دۇغولمور؟ نىيە بىزىم اولوسوموز اوزاق گۇرنلى دىگىل؟ بىر اولوس بىر ئەلە

۱ فارس سويچولوغو دىل، يازېن اويغارلىغېندا ارىتمە ھابىئە ايتىپ باتېپ يوخ اولما

دە قېسا گۇرۇشلۇق اۋلا بىلر مې ؟ فارس سۇيچولوغو ھر گۇن تۇرپاقلارېمېزې پارچالايب يادلارا پاي وئير، دىلىمىزى ياساقلايب اولوسوموزو اۋزلىك 'لە گنجلرېمىزى اۋخوللاردا يوردلارېنا، اولوسونا، اۋتكينە، دىلى ايلە يازېنېن دان يادېرغالاشدېرېب،^۱ يادلاشدېرېرلار^۲.

گلجەگېمىزى سيليب، سۇيوب(سۇپۇرۇپ) ايتيرمك ايستەيىرلر.

بىزېم گنجلرېمىز، قۇشوقچولارېمېز سانال دۇنرگەدە نەلر 'لە باشلارېن قاتېبلار؟ ادام اوتانېر بونلارا تۇخونسون. اتالارېمېز دئمىشكن: -«ھر سۇزو دئمەگېن اۋزلىك يئرى ايلە چاغې وارا!»

گۇرسن (عجبا) بو گۇن سانال آغلار اۋرتاملارېندا يايېلان قۇشما يازېلارېن يۇزدە نچەسى وطينىمىز آذربايجان اۋزرىندە اولوسال قۇنولارلا گۇرە ائلەجە دە اولوسوموزون بو گۇردۇگۇمۇز گرگېن ياشام اۋزىرە ايگىتلىك قۇشمالار يازېلېب يايېنلانېر؟ چاغې يئتىشمەيىب مى؟ يازارلارېمېز اۋزلىك 'لە قۇشارلارېمېز بو آلاندا ايگىتلىك لريارادسېنلار؟

۱۷ آغلار گۇلر آيې (فروردىن) ۱۳۹۵

^۱ اوزاقلاشديرماق

^۲ اۋزگەلشديرمك

اۇى آذربايجان

اۇى آذربايجان،^۱ سنه اۇلسون جانېم قوربان
سن منيم وطنيم، يوردوم يووام
نۇجه آيرېلسېن سندن ائل-اۋبام؟
سندە من دۇغولدوم، گۇز آچدېم وطن
سندە من بۇدره ييب ديل آچدېم، وطن

اۇى آذربايجان
اۇى آذربايجانېم
اھھيىيى... آذربايجان

سنه اۇلسون جانېم قوربان
سن منيم وطنيم، سن منيم يوردوم
سندن سۇرگۇن دۇشدۇم بير يووا قوردوم

سنىن وار قۇجا تاريخين
اۇدلار يوردو دۇرد بير يانين
آلاولانېر هر بوجاغېن!

۱۳۹۲-نجى ايلين بهمن(دۇندوران) آيېنېن اۋن سىكىزىندە ايش يىرىندە آذر زىنىال(ۋون ايفاسېندا
آذربايجان ماھنى سېنى زۇمۇمە اندىردىم. بيردىن دىققىتىم چكىدى كى، اۋخودو غوم سۇزلر ماھنى نېن
سۇزلرى دىگىل. منيم اۋز اۋرمىگىمدن كىچن موسىقىيە اويغون سۇزلردىر. زۇمۇمە بىتدىكدە قلمى
آليمە آلب سۇزلرى قنىد انتدىم، كى بورادا اۋخودو غونوز "آذربايجان" آدلى يازېم اۋلدو.

سن بابکلر یوردوسان
اولو خلیل، ممد آرازلار
قوزئیینده ایستیقلالین موبارک
گۆلۆستان یاراتدی اولو بختیار
گۆنئییندن قالخمېش **بالتاجی آراز**:
اۋنون سۇزۇ بو آن بیزه درماندی
:«اۋتایې ایله بوتای واحید بیر جان دېر
آدی اۋدلار یوردو آذربایجان دېر»

ائی آذربایجان
ائی آذربایجانېم
ائھئییییی... آذربایجان

سنه اولسون جانېم قوربان
سن منیم وطنیم، سن منیم یوردوم
سندن سۇرگۇن دۇشدۇم بیر یووا قوردوم

سن آلولار یوردوسان
سۇنمه یه جک اۋد کۇزۇن، یاخاجاق دۇشمانلارېن
داشناک اثرمنی لردن آلاچاق تۇرپاقلارېن

^۱ گۆنئی آذربایجانېن میلی ایستیقلال قۇشاری (شاعیری)
<http://www.otay-butay-vetendir.com/ir>

ھاراي لارېن گۇنئى دە، گۇگىلرە يۆكسەلە جىك
قوزئىين اوردوسو دا، امينم دىرچلە جىك
اوتاي-بوتاي آنلامى بىرداھا اولماياجاق
بۇتۇو آذربايجانېم يىنىدن قورولاجاق
خالقېمېز بىرلەشەرك، شىن گۇنلر ياشاياجاق

اى آذربايجان
اى آذربايجانېم
اىھىيىيى... آذربايجان

سەنە اولسون جانېم قورىبان
سەن مەنەم وطنەم، سەن مەنەم يوردوم
سەن دىن سۇرگۇن دۇشدۇم بىر يىووا قوردوم
اىھىيىيى... آذربايجان اى آنا يوردوم.

۱۸ دۇندوران آيې (بەھەن) ۱۳۹۲

بالتاجى آراز قۇشارپن (شاعىرىن) خاھىرەسىنە

آزربايجان سئوگىسى'لە بۇيا باشا چاتىپن سىن
خالقېنى سئو-سئو، اۋزگە دىلىن آتدېن سىن
بۇيۇك-بۇيۇك آماج لار اۋرەگىندە توتدون سىن
وطنىن آسارتىدىن آزاد اۇلماق آماجېن
فارس راسىزمىن وطندىن كۆكۈن يۇلماق آماجېن...

اۋخولدا اۋزگە دىلىن، يۆكلەدىلر بىلىنە
دئدىلر بوندان سۇنرا، دۆشمەن اۋل اۋز ائلىنە
وطن اۋغلو، غىيرتى بوردا گرگ بىلىنە...
سىن دۆزمەدىن بو ظۆلمە، شۆۋنىزمى داشلادېن
وطنى قوتارماغا، مىللى يۇلو باشلادېن

آنا دىلى گۆجۆ'يلە، چاتىپى علمىن زىروەيە
سېنمايىپ باش اگمەدىن، پولا، زۇرا، كۈتەگە
تۈپلومدان نەدىلرى، سۆكۆب تۆكدۆن آتەگە
فارس دىلىنى اۋرگەندىن، فارسجا دۆشۈنمەدىن سىن
سۇيچولوغون ظۆلمۆنە، سوسوب اۋشۈنمەدىن سىن

اۋخوت دولار، فارس سئون آماجا يۇل اۋلاسان
فارس راسيزمين پلانېن چيزمه گيه قول اۋلاسان
اۋزۇمله مه اوغروندا، نەدن سيز... رۇل اۋلاسان
سن آزادلىق نغمه سين ريتمه چكن تار اۋلدون
يوردونو تيككم اۋچون بير گۇزل مئعمار^۱ اۋلدون

اللى سككيز^۲ ياشېندا، بيتدى شرفله عۇمرۇن
سن گتدين...، اترلرين پارېلدايېر سانكى گۇن
ايندى ال يازېلارېن آچېر خالقېمدان دۇگۇن
مىللى قورتولوش خالقېن ايستەديگى هدف دير
وطنين آزادلىغې حۇررييتى، شرف دير

بابكه بنزر ايگيد، وطن سنى ھاراي لار
بوتاي بالتاجې سس لر، آراز دئيه ر اۋتاي لار
بيتىكلرېن، ال به ال خالق ايچينده يايې لار
سنين گنىش دۇشۇنجه ن اۋزگۇرلۇگه يۇنلر
يايېلسا بو دۇشۇنجه، گليشمه گى ديرچلر

^۱ آيستانبول مئعمار سينان بيليم يوردوندا آرشيتئكت اۋزىنده اگييتيم آلميش، مئعمار

محمد محمد على اۇغلو

^۲ شاعير اللى سككيز ياشېندا اۋرك اينفاكتې كنجيره رك دۇنياسېن دگيشدى.

بۆتۈۋۈز آذربايجانا، گئىدن يۇلو باشلاپ
خالقېمېزا اۋزگۈرلۈك دىلەگىنى آشلاپ
يازېن'لا، آنلاپېشېن شىكلىنى نالقېشلاپ
دئىن: «اۋتاي'لا بوتاي، آيرېلمايان بىر-جان دېر
لقى اۋدلار يوردو، آدې آذربايجان دېر»

قاراباغېن ايشغالېن گتىردىن سن گۈندەمە
بىر مىليون اينسان يانېر بو حسرتە بو غمە
اينصافدېمې حاكىملر باش اگەرلر^۱ بو ظۆلمە^۲
يازېلارېن اۋخونوب آنلاناجاق هېملىرىن
تربىز'لە قاراباغې قورتاراجاق كىملىرىن؟

اويقارلاش-بىن ائى اوستاد، گۈردۈ ايشېق اۋزۇنۇ
گۈنش اۋلدو بو خالقا، آغارتدې گۈندۈزۇنۇ
حاق نەدىر؟ حاقلې كىم دىر؟ سن تانېتېن دۈزۇنۇ
آداملارې چاغېردېن چاغداش آيدېن اۋلماغا
اۋز حاقلارېن تانېبېب، ظۆلمۇن كۈكۈن يۈلماغا
گئىدىن...، قۇچاق اىگىدىلر داوام وئىر يۈلۇنو

^۱ گۈز يوما ...

^۲ ايشغالا،

تۆركچۆلۆگۆن تانېتدېن، سن ساغېنې سۇلانو
گۆرسەتدېن...، ائل باغېنا زىيان ووران دۇلانو
بىر دە دۇغار آنالار وطن اۇغلو ناجى سىن؟
اولوسوموز چاغېرېر اۇز اۇغلو بالتاجى سېن

اۇخولونو بىتيردېن وطنده چالېشاسان
ائلىن غم-كدرى 'له عۇمۇرلۆك آلېشاسان
يازېب يارتماغېن 'لا' دئدىن وطن ياشا سن
يادىگار قۇيوب گئتدېن، قالدې سندن بىر اثر
اۇخويوب تانېتماساق، خالقېمېز ائدر ضرر.

۸ دۇندوران آيې (بھمن) ۱۳۹۱

-
- ۱ - اۇيقارلاش: <http://bit.ly/2hrJHv>
۲ - اۇتاي بوتاي وطن دىر: <http://bit.ly/rjrOeNv>
۳ - آذربايجان آبستن استقلال است: <http://bit.ly/2AJNnAz>

آیاغا دور، نه یاتېېسان آذربایجان ایگیدی؟

راسیستی دؤولت سوسدورور ایراندا تۆرک هایېنې
اورمو گؤلۆن قورودور باغلاېېر آخار چایېنې
وطنیمی دوزلادېر بئله جه وئریر پایېنې
آیاغا دور نه یاتېېسان آذربایجان ایگیدی

یئر-یوردومون آدلارېنې پۆزور یاد آدې یازېر
ئو-اٹشیگین ساتدېرېر بیزه درین قویو قازېر
یوردوندان کۆچوب گئندلر دۆزگون یولونو آزېر
آیاغا دور نه یاتېېسان آذربایجان ایگیدی

دیلیمیزی یاساقلاېېب اُریدیر یاد دیلینده
خالقېمې اؤزگه لشدیریب اُریییر فارس ائللینده
ویغارلېغېن اونوتدورور اُزیر اؤز منلی گینده
آیاغا دور نه یاتېېسان آذربایجان ایگیدی

تۆرکۆن دیلین اینکار ائدیر قویور آدېن آذری
اؤخولدا اُگیتیم له دیر یتیشدیریر فآذری

اۋنو جايدېرېر دئىير بودور «گليشمه»^۱ چارهسى
آياغا دور نه ياتېيسان آذربايجان ايگيدى

نۈوروزدا تۆرك بۇجك اۋلور تېرىك ائدير^۲ فارس لارې!
تۆركلى اينكار ائدير، گئرى قالمېش آلچاق لارې!
فارس خالقېنا قويروق گۇرۇر، بو عالى جناب لارې!
آياغا دور نه ياتېيسان آذربايجان ايگيدى

تۆرك دىلىنى ياساق لايېر اۋرگه دىلسين «پارس» دىلى
وئركى لر'له چالېشېرلار چۇخ يايېلسېن «ياس» دىلى
اۋلكه ميزده، اۋخول لاردا رسمى لىشسين «فارس» دىلى
آياغا دور نه ياتېيسان آذربايجان ايگيدى

هر اۋلاناق يارادېر فارس دىلىنى يايماسېنا
سۇسيال مئديا آچېر وئركى لر'له باشقاسېنا
اينسان حاقېن پۈزدورور چېخېر خالقېن قارشېسېنا
آياغا دور نه ياتېيسان آذربايجان ايگيدى
يوردوم يووام پارام-پارچا وئرىرلر اۋزگه لره

^۱ «تمدن» تۆرك سۆزۈ دگيل

^۲ ايران پرئزيدئنت لريندن صۇبھت گئدير

خالقېمېز ايش سىزلىكدن، حسرت قالبې دېر وطنه
سۆرگون دۆشن مانقورت لاشېر دئير اُشى منە نه؟
آياغا دور نه ياتېېسان، آذربايجان ايگيدى

ايش يئريمى باغلادېر گۇندەريرلر فارسىستانا
يئر آلت-اۋست ثروتلريمىز پاى وئيرلير كيرمانا
آله باخيم انديب دير آسېلېيېق بيز تئهرانا
آياغا دور نه ياتېېسان آذربايجان ايگيدى

آيدېن يۆكسك ساۋادلېم سۆرعتله مانقورت لاشېر
اوشاغى لا فارس ديلينده دانېشېب هم يازېشېر
يازېق اۋلسون بو خالقا اۋز اۋزوندىن اوزاق لاشېر
آياغا دور نه ياتېېسان آذربايجان ايگيدى

بابا كرم بوجودور شادلانېر تۋى-شنليگينده!
موغاماتى اونودوب حال لانېر اۋزگە ديلينده!
چاغ سۆرجيند اريبير كۆكۆندىن سۈن يۆز ايلده
آياغا دور نه ياتېېسان آذربايجان ايگيدى

راسیستی حاکیم فارس دییه، غئیری فارسا خور باخبر!
اولوسالجي فيکیر یایپر، دؤوران ترسینه آخبر!
اینسان حاقبندان دئینلر، حاقی یاندېرېب یاخبر!
آیاغا دور نه یاتېبسان آذربایجان اییگیدی

اؤتکیمی تحریف اندیر چاشدېرېر خالقې اینان
گئری قالمېش کؤروش لارېن دؤشؤنجه فیکرین یایان
اوتانمایېب اؤزلرینی گؤرسه تیر «چاغداش» اینسان
آیاغا دور نه یاتېبسان آذربایجان اییگیدی

فیردؤوسی سئور کیشی گئرچکلی بیلمه لی دیر
فیکیردن چاغداش اولوب ایله ری یه گلمه لی دیر
چاغېن اینسان تۆزه لرین بیگه نیب سئومه لی دیر
آیاغا دور نه یاتېبسان آذربایجان اییگیدی

دؤولت قوروب خاخالار گؤر نجه اؤتک باستېردې!
فیروتئشین بورنون کسب قولاغېندان آسدېردې!
اؤسته لیکله اوتانمادان داش اؤستؤنده یازدېردې!
آیاغا دور نه یاتېبسان آذربایجان اییگیدی

عېرقېچىلار^۱ جىنايتە چۇخلو غورور دويورلار!
أنوشىروان، كوروشلارېن ناغېلېنا اويورلار!
فارسلارېن ھەم عادىلى ھەم دە كېيرى اۇلورلار!
آياغا دور نە ياتېېسان آذربايجان ايگيدى

قۇندارما اۇتك يازدېرېب تحريف ائدير اۇيۇنور
فارسا اۇتك يارادېلسېن جان دان باش دان سۇيۇنور
اينگىليس دامادېنېن اۆرەگى يامان دۇيۇنور
آياغا دور نە ياتېېسان، آذربايجان ايگيدى

اۇتكىندە وار تۆمرىس تىك دۇگۆشچۇ قادېنلارېن
قان ايچدىن كوروشلار يوردوندا مادلىلارېن
اىستىقلالېن آلمانغا سارسېلماز اۋولادلارېن
آياغا دور نە ياتېېسان، آذربايجان ايگيدى

اۈلكەمىزدە وار تۆكنىمىز ضىالىي آيدېنلارېن
بالتاجى آرازلار كىمىن اىستىقلالچىلار وارېن
قورتولوشا جان اتانلار ايگيد-نر قۇچاقلارېن
آياغا دور نە ياتېېسان آذربايجان ايگيدى

^۱ عېرقېچى (نژادپرست)، فيردۋوسى پرست فارسلار

يازىلمېش «[آذربايجان بۇيلو دېر ايستىقلال](#)»^۱

«اوتاي بوتاي وطن دېر» «اويقارلاش» ياددا قالا
اۆچ «أثر دېر» ميراث قالب «آراز» دان ايستىقلال
آياغا دور نه ياتېيسان آذربايجان ايگيدى

اولوسال بيلينجينى يۆكسليشه دالمالېيق
أزىلميش مىللى حاقلارېن بۆتونون آلمالېيق
وطنى قورتارماغا بيز قالخان تىك اؤلمالېيق
آياغا دور نه ياتېيسان آذربايجان ايگيدى

گۆنئىيمده «[آذربايجان بۇيلودور ايستىقلال](#)»

نه دۆشر^۱ سۆمۆرگه ده ميللتيتم يئنه ده قالا
توتساق لېقدان^۲ چېخبش يولو ايز سالېب دېر ماحالا
آياغا دور نه ياتېيسان آذربايجان ايگيدى

«[اويقارلاشي](#)» اؤخويانلار، يئتيشر بو گۆن چاغا
حاقلارېنا تانېش اؤلوب، ياد اؤنو قۇيماز لاغا
اؤز آياغي اؤسته دورار، قۇيماز اؤزگەرلر ساغا
آياغا دور نه ياتېيسان آذربايجان ايگيدى

^۱ روا

^۲ أسارتدن، عرب سۆزۆ

«[اڤتاي بوتاي وطن دیر](#)»^۱ بیتیک آدېندان بللی دیر
پارام-پارچا اۆلموش خالقېن، وطنیمین دردی دیر
یوردون اۆزگۆر اۆلماسېنا فیکیرسل^۲ اثری دیر
آیاغا دور نه یاتېېسان آذربایجان ایگییدی

میللی بیلینج یاراغېنا خالق وارماسې لازیم دېر
اۆزگۆرلۆگۆن [مانیفېستین](#)^۳ اۆخوماسې لازیم دېر
بالتاجېنې تانېېېب هم تانېتماسې لازیم دېر
آیاغا دور نه یاتېېسان آذربایجان ایگییدی

۲۶ دۆندوران آیې (بهمن) ۱۳۹۲

کوروش'لا «بشر حۆقوقونون منشورو» ھاېئله قۇندارما «آریا ھېرقې»
حاققېندا (۳ – بۆلۆمدە) یالانلارا بو لینکدە: <http://bit.ly/vjkqivQ>
فیلملری ایزلەیه بیلەرسینیز

^۱ http://bit.ly/v_gfvfFk

^۲ دۆشۆنجه، ایدنۆلۆژی

^۳ http://bit.ly/v_fLBaDB

۲۱ آذر خايطىرە سىنە

ايگىرىمى بىر آذر شرفلى گۆندۆر
شانلى بىر گۆن، آمما كدرلى گۆندۆر
وطنە سايىلان ظفرلى گۆندۆر
وطنى ظۆلمۆدن قۇرتاردې بۇگۆن
خالقېن يادداشېندا اوجالدى بۇگۆن

يىرمى بىر آذرى دۆن باسدېردېلار
اۆتۆز مېن كىشى يە دار آسدېردېلار
اولوسوما حاقسېز قان قوسدوردولار
ياندېردېلار تۆركۆن دفتر كىتابېن
آختېدېلار قانېن چۇخلو اينسانېن

تۆركلرين آلودا يانان گۆنۆدۆر
فاشيزمى ياندېرېب ياخان گۆنۆدۆر
ياغىنې وطندىن قۇوان گۆنۆدۆر
سىنە ميزدە يانېق لارېن كۆزۆدۆر
اولوسلارې اۆزگۆر ائدىن اۆزۆدۆر

دېرچلدەگىن يىننە گۈزىل دۇورانې
فېرقە دىئۇكرات چالان ھاۋانې
دۆشمەنلىرى چاش-باش سالان زامانې
خالقېمېن غلبە ئىدىن چاغېنې
اولوسال حاقېنې آلان ئانېنې

دۇغولموسان تۆرك كۆكنى بۇدوندا
اۆچ رىنگى بايراغېن شانلى يۇردوندا
قالدېر گۇگە ئىس-سىن اۇدلار يۇردوندا
يۆكسىل سە اولوسون مىللى بېلىنجى
كسىر ظۇلمۇ اۇنون ايتى قېلىنجى

آراز قان آغلايېر^۱ دۇيۇر دىزلىرىن
وطنىن قورتولسون دىدى سىزلىرىن
ايگىرمى بىر آذر دە شھىد اىزلىرىن
تۆكۈلمۇش قانلارې يىردە قالماسېن
بىر دە خالقا ظۇملار بىزدە اولماسېن

^۱ <https://bit.ly/۳NfiWZX>

اولوسوم آياغا دورمالې دېرلار
نەقدر ظۆلمە گۆز يوممالې دېرلار؟
ياد ائلى وطندىن قۇومالې دېرلار
ائىل قايغېسى ناموسومدور ھەر كسە
اۆچ رنگلى بايراغېم يوردىدا اسە

۳۰ خىل آيې (مەر) ۱۳۹۲

چاغېن مىللى شاعىر آراز گىرسە خالقېن رَفىنە

خيالچې لېق دۆشۈنچەسى گىرمەز علمىن صَفىنە

كىمى لرى معنوييات هم أخلاق دان ياپېشېر
اينسان لار'لا خيالچې لېق' دۆشۈنچەسىن يازېشېر
يامان گۆندە درد ايچىندە اؤفكەلەنىپ چالېشېر
سبب نەدىر، نىيە بونلار ندىن لردن درس آلمېر؟
اينچەلەيىپ سۈنۈچ لارېن كۆتلەنى باشا سالمېر؟

۱۴۰۰ ايل معنوييات، أخلاق دان دانېشېرلار!
اينسان آدې گلن چاغدا، «آلاھ» دان دانېشېرلار!
اولوسومون آيدېن لارې، حاقلاردان دانېشېرلار
گۆرەسن نەدىن اۈزگۈرلۈك دۆشۈنچەسى يايېلمېر؟
اۈز چاغېندا ضيالى نېن يازېلارې تانېنمېر؟

^۱ «ايچ دۇنيا» خيالى، دېش دۇنيا گرچك گرچكلرە دۆشۈن، خيالدان آچكا! بالتاجې آراز

دئىير كىچمىش اۆتك^۱ خالقا، آمالېمىز وارماق دېر
بو يالانا اينانماق دۆزگۆن يۇلدان آزماق دېر
خيالچېنى اَلشديرمك، تۇيلوما تۇخانماق دېر
۱۴۰۰ ايل گليشمديك چاغدان گئرى سالدېلار
يالانچېنى تانېدانلار «كافير» آدې آلدېلار

۱۴۰۰ ايل يىتمدى، يىئەدە بىز سېنايېرىق
دردلرېمىز اۆستۆنە يىئە درد قالايېرىق
اۆزۆمۆزۆ شاه- شىخين االى له تالايېرىق
گۆرسن هارا گئدير، يىئى گلىن صاباچېمىز؟
كىراواتلى «سۆزدە آيدېن» گليشن باخېشېمىز؟

چاغېمېن آيدېن كسىمى هئچ ندىن آنېدېلمېر!
اىستىقلالچې، مىللى يازار قۇشارې تانېدېلمېر!
آدې-سانې دۆشۆنجسى، يازېسې تانېدېلمېر!
دئىيرم كى: شاعير آراز^۲، گيرسە خالقېن رفينە
خيال چېلىق دۆشۆنجسى گيرمز علمين صفينە

^۱ تاريخ

^۲ سۆز دۆشۆنجەدن (بالتاچې آرازېن يازېلمېش اۆرلرېندن گئدير) نە شخصدن

دئىير بوگۇن دىنە اينام، معنوى دۆشۈنجه دىر
بئله فكرين زىيانلارى دىنە قارشى مينجه دىر
۱۴۰۰ ايل ليك دويغونون قايتار ماسى اينجه دىر
بو باخېشلارېن ائتگىسى 'له تۇپلوم ايلگى له شير
چاغ سۆزجى تۇپلولوقدا آيدېنېم گئريله شير

آراز خالقا ايشېق ساچان، دۆشۈنجهلى اۇجاق دېر
سانما بولود آراخاسېندا، گۇمۇلۇب قالاچاق دېر
اۇز يئرىنى خالقېمزېن، ايچىندە آلاچاق دېر
يازېلارې، دۆشۈنجهسى، چاتاجاق دېر يوردونا
بۇيكوت چولار اۇزۇ قارا، اۇلاچاق دېر 'بودونا.

۲۳ قۇرا پيشيرن آيې (تير) ۱۳۹۲

^۱ بۇگۇن ياربېنې وار

ائىل آلدادېچى اۇندىرلار ، خالقېنى سۇزدە تۇولار

ائىل آلدادېچى^۱ دىكتاتورلار، تنقىدچىنى گۇمىرلار
آرا سېرا يئره ووروب، گاه حبس ائىدىب سۇيلرلر
بىرى^۲ «فیتنه»، اۇ- بىرلىرى^۳ «بۇزغالە» آد وئىرلر
بىرى^۴ «خائىن»، بىرىسىلر^۵ «خس و خاشاك» دئىرلر
دىكتاتورلوق اۇرۇنۇ خالقېمې گئرى سالماق دېر
اينكىشافى، آزادلىقى تۇپلولوق دان آلماق دېر

كىمىلر دىكتاتورو، تنقىد ائىدىب سسلىيىر
دىكتاتورون ظاليم-قاتىل، اۇلدوغونو سۇيلەيىر
اۇنلارېن كىرلى صىفەتېن، خالقا گرچك پىسلەيىر
اۇزۇمۇزە گلن چاغدا، حاسارسېز يومورت لادېر!
سئومە دىيگى تنقىدچىنى، اۇ «أخلاق سېز» آدلادېر!

^۱ پۇپۇلىستى

^۲ سىد على خامنەي (ايران آدلانان اۆلكەسى نىن رهبرى)

^۳ مۇلا احمد خاتمى (تئهران شېرى نىن ايمام جۇمعهسى)

^۴ حۇسەين شىرىتمدارى (كئيهان قزئتهسى)

^۵ ماحمود احمدى نژاد (ايران پرئىدئنتى)

دىكتاتورون اۇرۇنۇ، تۈپلوم گىرىدە قالماق دېر
آزادلىق يۇخ اۆممت چىنى، دۇلايىب اۋولاماق دېر
اۋولادېغېنېن پىشىندە، بىرداھا تۈولاماق دېر
گلىن بىز دە اۋرگە نىب، چاغ تۈپلومدا چاغلاقلاشالېم
تنقىدچى يە خۇر باخېب، «اخلاق سېزدا» سانمايالىم

مىدىالار يايېمېندا، سۇز تنقىدە يىتندە
دار گۇرۇشلۇ دىنچى كسىم، دانېشېغې بىتندە
نالامېخا ووروب دىيىر، تنقىدچى نىن پىشىندە
سۈروملو كسىم اۋخويوب اۋرگە نىب بىلمەلى دىر
چاغېن اينسان حاق لارېنې، بىگە نىب سئومەلى دىر

آيدېنېم دا پىسلەيىر، تنقىدچى فېكىرلىرى
اۋرگىندىگى فۇدالى، سىستېمىن بىلىملىرى
اولوشدوروب بوجۇرە دارگۇرۇش بىيىنلىرى
دىيىرم كى: ۱۴۰۰ ايل اۋولانېب سۇز دىنلەدىك
چاغېمېزدا گىرى قالېب، نەيى بىز منىمسەدىك؟

اۋزۇن سايان آيدىنلارېم گۇرۇنۇر بۇش دانېشېر
يايېملارېن سۇنۇندا، مۇسلمان'لا ساغۇللاشېر
باشقالارېن «زىر-زىيىل»^۱، تنقىدچى يە پىس دۇلاشېر!
دئىيرىم: دارگۇرۇشلۇ، بئىينلى، يۇلۇندىن جايار
ضيئالىي بىر تنقىدچىنى، «ياغى'لا دوشمن» سايار

آيدىن كسىم چالېشېر، ضيئالىي لاردان دانېشا
كئچمىشەكى يازاردان؛ قۇشارلاردان^۲ ياپېشا
ئىل بىگلىك^۳ آدىندىن تىكراراً ھى دارتېشا
چاغىن مىللى يازارېنى، خالقېما بۇيىكۇت اندىر
يايېملاردا جىن ايلە بىسم اللە دان صۇحبىت گندىر

گۆنئىدە خالق حاضېرلانېر دۇشمن ايلە چاتېشا
خالقېن حاققى وار تۇپلۇمدا فېكىرلر'لە يارېشا

^۱ ايران جومهور باشقانى ماحمود احمدى نژادېن دئىيىشى (خس و خاشاك)

^۲ فنۇدال سىستېمىن بېگەنن قۇشارلاردان صۇحبىت گندىر

^۳ دئمۇكراسىي

^۴ <http://bit.ly/vgfjwGk>

بالتاجى^۱ تانېتېلمېر دۆشۈنجه سىن خالق تارتېشا
گىرى قالمېش، ضىيالىنى مۇدىدا، «پاپاق»^۲ سايار
باشقا دۆشۈن يازارې دانلايېب «آلچاق» سايار

ائىل آلدادېجې اۇندىرلر، خالقېنى سۇزدە تۈولار
دۆشۈندۈگۈ اۇلچۇدە، اۇنو يانلېش يۇلا يۇللار
كۆتلەنىن گۆۋەنىنى آلب، حاقېن چۇپە تولار
آدېنى دۆشۈنجه سىن تانېدېرسا پىيسى چېخار
بلكە دە تانېتماق دا يانلېشلارېن ايزى چېخار؟

۲۳ قۇرا پىشىرن آيې (تير) ۱۳۹۲

^۱ تۇركچۆ، اىستىقلاچې آذربايجانېن مىللى و دىمۇكرات قۇشار (شاعىرى)

^۲ آخماق

تۆركجە يازماق فارسا ھدە دئىيرلر

روحانى سئچىلىب باش باخان اولدو
وعدەسى توتماي چيچەگيم سولدو
وئردىگى قارار سۇزۇندىن دولدو
بىرىنجى قارارې اورمونون گۇلۇ
پر-پر اولوب سولدو اورمونون گۇلۇ!

اورمو گۇلۇن حالى بوزا قۇيولسون
دېلىمىزە مأمور تەيىن اولونسون
غئىرى فارس لار آنا دېلى اؤخوسون
دېل فرھنگىستان بن^۱ قارارې اولدو
غئىرى فارسا آنا دېلى گۇمۇلدو

بىزىم وئركى لر^۲ له بىتېك **يازىرلار!**
تاجىك، أفغان اؤچون اؤخول آچىرلار!

^۱ دوشنبه، ۷ دۇندوران آيې (بهمن) ۱۳۹۲ مخالفت فرھنگستان زبان فارسى با آموزش به

زبان مادري، <http://bit.ly/۲j°cdVR>

^۲ كىتاب، عرب سۇزۇدۇ

فارس دیلینی آغېزلارا سالبرلار
اؤزلرینی چاغدا «یۆکسک» سانبرلار
بیز تۆرکلری دئمک، بۆجک 'سایبرلار

تۆرکجه^۲ یازماق فارسا [هده](#) ^۲دئییرلر
فارسجا؛ اوخول تۆرکه تحمیل ائدیرلر
تۆرکلری دیلیندن محروم ائدیرلر
غئیری فارسین آدی-سانې سیلی
یالنېز فارسین میللی حاققی بیلینیر

^۱ ایران ایسلام جومهوریتی نین رسمی خبر آژانسین «ایران» قزئتەسی (۲۲ اردیبهشت ۱۳۸۵)
اوشاقلار بۆلۆمۆنده آذربایجان تۆرکلرینی بۆجک آدلاندیردیلار: مسأله سوسکها و ریشه های

ترکستیزی در ایران: <http://bit.ly/rjrUTXq>

<http://bit.ly/rjflBid>: حسن صفری، ایجاد هویتی کاذب با جعل تاریخ در ایران:

[حسن راشدی](#)، ترکان و بررسی تاریخ، زبان و هویت آنها در ایران تهران ۱۳۸۶:

<http://bit.ly/rghrO۱d>

باکیدا گۆنئی آذربایجان اویانېش حرکاتین ۱۰ ایلیگی آنېلدي (بیر خرداد ۱۳۸۵)،

<http://bit.ly/rjrWf۴q>

^۲ او جۆملەدن آن اؤنملی سی ۳۰ میلیؤندان چۆخ آذربایجان تۆرک خالقین دیلی
^۳ فارس دیلی ایله ادبیاتی قورومونون آچقلاماسینا گۆره آنا ديلمیزین اؤرگه نیلمه سی فارس دیلینه
تھلۆکه ائله جه ده هده سایبرلر. بو دۆشۆنجه راسیستی، عېرقېچېلق (نژادپرستی) ھاېئله
شوونېستی (برتری طلبی) دگیلسه نه آنلامې وار دېر؟
^۴ یابانچې دیلی

اۋ زامانكى فارس دۇولتى قورولدو
راسىزمىن تىملى گۆجلو قۇيولدو
غئير فارس اۋلكەدە اينكار اۋلوندو
ايفشا ائتمەلى يىك گىزلى راسىزمى
خالقا وئرمەلى يىك مىللى بىلىنچى

گئىيندىلر «اىستىقلالېن» تومانېن
اۋولادېلار اولوسومون ايمانېن
يۇرۇتدۇلر [اينگىلسىن](#) پلانېن
مىن ايل ياتدېق سېنادېق بىز شاهلارېن
عدالتلى اۋلار دئدىز شئىخلرېن

شئىخلردە حاكلارا بۇيۇن آگمەدى
عدالت آدېندا بىر ايش گۇرمەدى
بۇش وعدەسىندن اوتانېب اۋلمەدى
حاق وئرىلمز حاققېمېزې آلمانغا
تۆرك مىللىتى دورمالېدې آياغا.

۸ دۇندوران آيې (بھمن) ۱۳۹۲

^۱ اينگىلس گۆجۈ ايله (داربە، كودئتا واسىطەسى ايله) ايراندا حاكىمىيەتە گئىرىلمېش رضا شاه
آدلانان رضا مىر پىنچ

اولوسوموز دۆشۈنۈر، توتساق لېقدا ياشامېنا

دئىيەرلر: «ايران ايشچى، «كۆمۇنىستى» جَبهه لرى»^۱
سۆز وئىر قورتاراجاق، توتساق لېقدان «ايشچى لرى»!
ايشينه گلير غئيرى فارس خالق لارېن ايسْتَك لرى
سيز هله اُسديريرسيز، «ايران ايشچى بايراق لارې»
اۋنملى دَگيل سيزه، خالقېن ميللى مارق لارې

اۋزلىرىنى آدلاندېرېر، ايشچى يه بۇيۇك «اۋندر»
چالېرلار اولوسالچې فارس خالقېنا گورلو دفلر
راسيزمه قارشې جايسېن، خالقدا يارانمېش فيكىرلر
چۇخلو تۇھمَت وورورلار، بو ايرانچې «كۆمۇنىستلر»
ايرانشهرى لى دۆشۈنن «كۆمۇنىست قېلېفلى تۆركلر»

تۆركلردن آلېر دۇولتى، قات-قات فارسدان چۇخ، وئىرگى
خرجله يير فارس لار اۋچۇن، نشر اندير قزئت'له درگى
وئىرگى'له گليشديرير، فارس ديلينده چۇخلو سرگى

^۱ حزب كۆمۇنىست كارگى ايران (ايران ايشچى «كۆمۇنىست» پارتىياسى)

اۋرۇنۇڭ اۋلور بوگۇن، ايرانشهرى مانقورت لارې
عبرقېچې قوللوغوندا، يئتىردىگى ساتقېن لارې

حاق لارېنې آلماسېنا، خالق آياغا دوروبدور
فارس خالقېنېن راسيست لرى، بوگۇن چاش-باش اۋلوبدور
مانقورت اۋلموش، ساتقېن لارېن، ايندى رنگى سۈلوبدور
«كۈمۈنېستى» ماركاسى لا خالقېمېزې جايدېرېر
فارس خالقېنا كۈلە اۋلوب، اۋتكىمى سايدېرېر!

بىر اولوس اۋزۇمۇزۇ، فارس لار كىمى سايمامېشېق
اوزگۇر بىر خالق اۋلاراق، مىللى حاقلار آلمامېشېق
اىلك آددېم كۈلەلىكدن، چېخامېزا آتامامېشېق
خالقېم مىللى حاققېنې، ايسته يندە «خر» سۈيۇرلر
«پان تۇركىست»^۲ دئىيىب دوستاغا نەتەر سۇرۇيۇرلر!

^۱ ايشىك

^۲ بۇلۇجۇ (تجزيه طلب) ناسيۇنالىست

ايلىك اۋنجه خالقې كوتلهۋى آيدېن لادمالېيېق
وطنده كى ثروته بيزلر يىيە دورمالېيېق
ايشچى، قادېن حاقلارېن ياساسېنې يازمالېيېق
باغېمسېز ياشاماغا، ميللى شۆعور اۋلمالې دېر
دۇولتېنى قورماغا، مۇستقىل حۆر اۋلمالې دېر

ايرانچې تۆرك سۇيداشېم، خالقېنا دۆشۈنملى دېر
راسىزمىن ايشىنە دە، فارسىستان دا گلملى دېر
ايشچى يە فارسىستان دا، دۆشۈنجه سىن وئرملى دېر
مىللت آياغا قالخېب، اىستىقلالېن آلاچاق دېر
حاققېنا يىيە دوروب، كۆله ليكدن چېخاچاق دېر

اولوسوموز وطنده، پارتىياسېن قورمالې دېر
فارس راسىسزمى يوردومدان، بىريۇللوق قۇوولمالې دېر
ايران-بايجان دۆشۈنجه سى، بئىننە سۇلمالې دېر
ايلىك اۋنجه وطنين اىستىقلالې آلىنمالې دېر
باشقا اولوسا ياردېملار، ياناشې اۋلمالې دېر

اولوسومو توتساقلىق^۱ ياشامېندان اۇيادالېم
سۇمۇرگەدە قالماغېنى بىر يۇللو قاپادالېم
اۇز مىللى حاققېمېزى قان باھاسېنا آلالېم
اۇ زامان داياناجاق ثروتىمىن تالانماسې
دۇولتىنى يارالدىب اىستىقلالېن آلبىنماسې.

۱۴ دۇندوران آيې (بھمن) ۱۳۹۲

ناسىفوناليزم اۆلكەدە مىللى حاق اۆلچۆسۆدۆر

اولوسومون دىرچەلىر يوردوندا مىللى نىسى
گۇمۆلدەجك ايران دا بو ايرانشهرى نىسى
مىللى حاققېنا وارېب منىمسەيىب سۇومەسى
مىللتلشمك گلىشىن ايراندا سويىەسى

^۱ اُسارتدن، عرب سۆزۆدۆر

بو گۆن لردە «ايشچىلر» كۇمۇنىستى «پارتېسې»^۱
أل- آياغا دۇشۇبدۇر فارس مئىيللى جارچېسى
خالقېما يادېرغامېش ايرانشېھرى- نين سسى
فارسلارا قوللوق اندير راسيىستى دۇشۇنجهسى

بوراخېبلار عېرقېچې فارسېن آنتى تۆركلرين
مىللى حاق دىرچلمەسى ايراندا مىللتلرين
اۇرتايا دۇلايېدان آتېرلار فيكىرلرين
خالقېن راسيزمە قارشې دۇگۇشۇن گۇجلەنمەسى

ھىچ دئمەيىر مىللتين ياشايان خريطەسى
اۇلكە دە آدلانېب دېر يالنىز فارسلارېن سسى
بىز توركلرە عايىد دىر ايران آدلې اۇلكەسى
ثروتى مىللتى مين يابانچې خالقېن سسى

سۇمۇرگەسل دورومدا اولوسوموز بو آندا
دۇخسان ايل دىر يادلاشېر اوشاقلارېم تئھراندا
فارسا كۇلە اۇلموشوق ياشايېرىق «ايران» دا
باغېمسىز اۇلماغېنا واردېر خالقېن ھوسى

^۱ حزب كۇمۇنىست كارگرى ايران (ايران ايشچى «كۇمۇنىست» پارتىياسى)

بو اۆلكەدە ياشايدىر چۇخلو خالق آرنىلېغى
نەقدەر واردېر بىزدە ايران بايجانچىلېغى؟
پۇفلەيىرسىن آردېندان ايسلام بايجانچىلېغى
تۆكەنىب دىر وىطندە آذربايجان سىمگەسى؟!

ناسىئونالىزم اۆلكەدە مىللى حاق اۆلچۇسۇدۇر
بو اىستەگە وىطندە خالقېمىز يۇلچوسودور
حاكلارې اىپتال ائىدن راسىزمىن سۇزجۇسۇدۇر
بو يۇلو تىمىل ائىدن ھەر كىس-ىن اۆز گۇرەسى

يايىلمىش ايران شىھرى فىكىرسىل دۇشۇنچەسى
«دىل اۇجاغىن»^۱ اولوشما-گلىشمە سۆيىيەسى
راسىزمە قوللوق ائىدىر فىكىرسىل ايشلەمەسى
غىيرى فارس اولوسونا قاداغا^۲ وئرىلمەسى

شۇۋىنىستلر تالايىر يوردوموزون ئروتىن
مۇدئرنىزە ائىدىرلر فارس لارا لۇت بۇلگەسىن

^۱ فارس دىل فرەنگىستانى (فرەنگستان زىبان فارسى)

^۲ دوشنبە، دۇندوران آيېتىن يىندىدىسى (بھەن) ۱۳۹۲ [مخالفت فرەنگستان زىبان فارسى](http://bit.ly/rjocdVR) يا [آموزش به زبان مادري](http://bit.ly/rjocdVR) :

<http://bit.ly/rjocdVR>

باغبشلايېر اۋزگەيە آذربايجان اۋلكەسىن
مىللىتىم ايشسىز قالېر هر گۆندە كيچيلمەسى

يۈزدە يىتتميش بودجە تك فارس خالقېنا خرچ لەنير
اۋتوز قالانې باشقا مىللتلرە^۱ چيلەنير!^۲
دۇرددە- اۆچ فارس دىللىلر مەكتەبدە بىلگى لەنير
غئىرى فارس دردى^۳ لە يۇخ بيزدە ايلگى لەنمەسى!؟

۲۳ دۇندوران آيې (بەھمن) ۱۳۹۲

^۱ آذربايجان، كۇردىستان، لۇرىستان، عربىستان (الاحواز)، بلوچىستان ھاىنلە تۇركمىستان.....)

^۲ يالانسا دۇغرو سىلارې اۋرتايا قۇيون

آنا دىلى نەدىر؟

[يۇنتكىسل (سىياسى)، دۆشۈندەمە، دۆشۈن بىلىم (فەلسەفە) ھابىئە
تۈزەسل (خۇقۇقى) آنلامى]

اوشاق ائشىدەر اىلك آنا دىلىندە
سۇنرا اۇرگەنر اۇ دۇيوش ائلىندە
باشلار دانېشار اۇز دىلى تئلىندە
دىلىمىز يارانېب گۇزل سىسلردن
زامان'لا گلىشىب اۇزل حىسلردن

دىل اوشاغېن آنا لاي لاي سىسى دىر
آنانېن بطنىندە دويوش حىسىسى دىر
حىسلردن يارانان دۆشۈنجهسى دىر
كىمسەدن دۆشۈنجهنى آلاماق اۇلماز
باشقا بىر دۆشۈنجه يە قاتماق اۇلماز

اوشاق اۇز اىچىندە فىكىر يىتتيرر
يىتتيرن فىكىرىنى دىلە گتيرر
سىسلر اولوشوب بىر دىلى بىتتيرر
يارانان دىل دۆشۈنۆلمۇش فىكر دىر
دۆشۈنجه'ىلە فىكىرىن دويوش شكىلى دىر

قەلەم سىز سەس خەيۋانلاردان بىكلەنەر
چۈنكى يالەنەز اۋرمانلاردا سەسلەنەر
ياشام دۇنئەي تۈپلوقدا اكلەنەر
آداملار تۈپلانەب بىرلىك قوروبدور
«بىرلىك دىرلىك دىر» مەئل اۋلوبدور

ھەر آدامەن دۇغما آنا دىلى وار
اۋز دىلىندە دانەشماعا مئىلى وار
يازەب ياراتماغا اۋزەل ائلى وار
دىلى ياساق لاماق ھەچ مۆمكۆن دىگىل
دىلە ياساق قۇيان كەس اينسان دىگىل

بو دۇنيەدە ياشايان ھەر اۋلكەدە
قورولموش دىللىرى اۋزەل اۋلچۆدە
دانەشەر ائو-ائىشىگى ندە مەكتەدە
ھەركەسەن خۇشەدور اۋز دىلى اۋزۆنە
بەسلەدىگى آنا دىلى سۇزۆنە

دىل آدامىن كاراكتىر^۱ىن دىگىش
يازى ايله دانېشېق دا گلىش
دىل گلىشسە تۋپلومودا گلىش
يازىلمايان دىل ايندىكى چاغىندا
ايتىب گىدر خالق بىر- ايكى قوشاق^۲ دا

آنا دىلى آدامىن كىملىگى دىر
كىملىك ھر اينسانىن اۋز منلىگى دىر
منلىك ھر اولوسون اۋزەللىگى دىر
بىر خالقىن دىلىنى اۋندان آلېرسان
تۋپلومدان اۋنلارېن كۆكۆن قازېرسان

آنا دىلى اُن بۇيۇك بىر ثروت دىر
ھۇيىيتىن تانىتدېران عىززت دىر
بابالاردان بىزە قالمېش شۇوكت دىر
دىلىن قۇرونماسې مىللى شرف دىر
خالقېنا - وطنە مىللى گۇرۇ دىر. ۳۱ دۇندوران آيې (بەھن) ۱۳۹۲

^۱ شىخىيت

^۲ نىسپل-نسل، عرب سۆزۋدۇر

گۆرەسَن بو ايرانچىلار كيملر دىر؟

گۆرەسَن ايرانچى بَس نە ايستەيىر؟
مىللى فعاللارې نىيە پىسلەيىر؟
مىللى دىرەنىش اۆز يۇلون ايزلەيىر
اولوسومو وارلېغىنا يۇئلىدىر
ايران چېنې باتلاغىنا گۇملىدىر

خالقېم وارلېغىنا يىيە دوروب دور
ايرانچى نېن اومودونو ووروب دور
ايرانىستان چىچكلرى سۇلوب دور
ايرانچىلار حىرصلنمە سىن، ئىيلە سىن؟
سۇيجولار^۱ قوللوق ائتسىن، ائتمە سىن؟

بو گۆن مىللى پارتىيالار بىرلشىر
حاق يۇلوندا سال قايلار بىرلشىر
ائو قورماغا قاپې، دووار بىرلشىر
خالقېمېن اولوسال حاققى تانېنېر
ايرانچى نېن مزارلارې سالېنېر

^۱ فارس شۇۋۇنىستلرىنە

دئىيرلر؛ ايرانچې بيزيم يانلې دېر!
يايدېغې وئب سايته پان ايرانلې دېر!
تبريزلى دگيل اف، بير يالانچې دېر
گۇرۇنۇر عېرقېچې فارسېن قۇلودور
گئتديگى يۇل ايسه دۆشمن يۇلودور!

يوردونا يابانچې تىك باخېشې وار!
خالقېنا ايرانچې تىك ناخېشې وار!
بلكه ده سايتدا^۱ فارس آخېشې وار؟
كۇله دير اف، ميللى يۇلو گئتمه يير
وطن اۇچۇن هئىچ ده قوللوق ائتمه يير

عېرقېچې فارس اۇز ايچيندن چۇرۇيۇر
مانقورتلارې آرخاسېنجا سۇرۇيۇر
چامېر آتماق فيكىر^۱ يله يۇرۇيۇر
ساتقېن، تۆرك سۇيلوسو، ساتېر كيمليگين
مانقورت اۇلور دانېر اۆز وار منليگين

^۱ اينتېرنېت وئب سياتې

گۈرەسن كېم لردير بو ايرانچې لار؟
نلر ائتمە مېش لر بو ساتقېن چې لار؟
فاشىزم مېنىب بو آتلارې قامچې لار؟
قوزو درىسىندە كىرلى قوردلارېن
چامېر آتماق اولوب ايشى بونلارېن

كىم لر آددېم آتېب اۈزگور اولماغا؟
چالېشمېش لار مىللى حاققېن آلماغا
ايرانچې چالېشېر زېرنا چالماغا؟
عار اولسون بئله بېر چامېر آتانا
اۈز يوردون-يىوواسېن ساتېر آلانا

ساتقېن لار مىللەتە تانېنمالي دېر
وطنين حاقلارى آلېنمالي دېر
دېرەنىش گۆجلەنىب بارېنمالي دېر
اولوسال بېلىنچ لە يۆكسەلر مىللەت
بونولا قورولار مىللى بېر دۇولت.

۳ گۆلن آيې (اردىبھشت) ۱۳۹۳

آزربايجان وطنيم دير، قۇيمويلاق باتسېن سسى

چۇخ سايلى خالق ياشايېر، بو ايران اۆلكه سينده
هر شئى «پارس» لا تانېنېر، بو ويران اۆلكه سينده
مىللى فوتبال يېغماسې، «پارس لارېن شاهزاده سى»
مىللى تيم دن قاوزانمېر باشقا اولوس لار سسى

غئيرى فارس دان گۆج آلېر، ديرچه لدير فارس آدېنى
منيمسه يير اوغورو، اۆزۆ دادېر دادېنى
فابريكلار، كۆچلر، آلېرلار، فارس آدېنى
چۇخ اولوسلو اۆلكه ده باتېب هامېنېن سسى

ايران، عيراق ساواشې، تۆركلر ظفر چالدي لار
آلدن گئدن تۇرپاغې تۆرك قانې لا آلدې لار
ساواش بيتدى يئننه ده «آذرى» ليك سالدې لار
ظفرلر اۆلور فارسېن، باتېر تۆركلرين سسى

تۆرك اوغور قازانان دا، دئير كى وار غئيرتى
آما حاققېن ايسته سه، فارس گۆرسه تير نيفرتى
فارس خرج له يير بودجه نى، تۆركه قالېر ذيللتى
بو يورددا بۆتون باتېب غئيرى فارس لارېن سسى

غئىرى فارسا دئىيرلر، آلارام قاداسېنې
اۋرگە نىرسە دىلىنى، آغلادارام آناسېنې
ياشادارام كۈلە تك، بونلارېن ھامېسېنې
بونونلا كسىلېر اونلارېن خوش نفسى

عربىن نفتىن ساتېر، قازانېر پول شۇھرتىنى
دىلىنى ياساق لايېب، خالقى چكىر ذىللەتتىنى
بئەلجە وطن داشا، چكىدىرلر نىكەتتىنى
عربى فارسلاشدىرېر دارالېر دار قفسى

غئىرى فارس لار جانلا-مالېن، وئرنەدە وطنىنە
فارس لار دئىير، گۇروىن دىر، دۇداق بۇزۇر ائلىنە
مىللى حاققېن اىستەيندە، تۇپۇرۇر صىقەتتە
«ايران» آدلې اۋلكەنېن يايېلېر ھەرگۇن سسى

يور دوندا يئتىشىدىرىب، نمايندە ساتقېنې
تمشىل ائدىر فارس لارې، ساتېر تۇركۇن حاققېنې
مجلسدە-دە اوتانېرلار، چكەلر تۇرك آدېنې
«ايران» آدلې اۋلكەدن، پۇفلەنېر فارسېن سسى

خالقېمېزدا میلی بیلینج، یارادماسې لازېم دېر
میلی بیلینج مانیفېستین^۱ تانېتماسې لازېم دېر
وطنیمی توتساق لېقدان، قورتارماسې لازېم دېر
آزربایجان وطنیم دیر، قویمایاق باتسېن سسی

۲۶ گۆلن آیې (اردیبهشت) ۱۳۹۳

^۱ اولوسال بیلینج (میلی شعور) حاققېندا اوتای بوتای وطنیدیر آدلی بیتیک (کیتاب) بالتاجې آراز قۇشاردان
(شاعیردن) <http://bit.ly/۲jrOeN۷>

اوتانماق، بيزلرە چۇخ ياخشى شئىدىر

بىرىنجى بۇلۇم (۱):

پىرئىدئىت سىچى دە اۋوون توتدو
وئردىگى قىرارى حسن^۱ اونوتدو
اورمو گۇلۇن سويونودا قوروتدو
حاققېن ايسىتەيەنە «حاقدان» دانېشېر
گىجە-گۇندۇز حاق-ناحاق دان دانېشېر

«حاققا» يىتتىشمەگە چكىرلر ظۇلۇم
حاققېن ايسىتەيەنە دىيىرلر اۇلۇم
«آلا» قانونى^۱ لا وئىرلر حۇكۇم
تسلىم اۇلمايانلار چكىلىر بىندە
اۇلدۇرۇب مۇيىدى وئرمەيىر كىندە^۲

^۱ باش باخان حسن روحانى، تانېنمېش يالانچى حسن كلىد

^۲ يۇزلرچە اينسان دوستاقلاردا ايشىكنىچە آلتېندا اۇلدۇرۇلۇر ائلەجەدە مۇيىتلىرى
عائەلرېنە وئرىلمەيىر. اۇرنىك اۇلاراق: سىتتار بىھىشتى كىملىرى، كىچ بۇلگەسىندە

نەدن غئىرى فارسا بس ظۆلم ائديرلر؟
آغزې دۆلو حاق لارېندان دئيرلر!
مىللى حاق لارېنې طلب ائدلر
كافير اولوب بير ياد آدې آلېرلار!
كۆله اولسا وطن داشې ساپېرلار!

يوردونون اوغروندا جانېن وئرنده
سنه «ايران» وطن داشې دئيرلر
اۆز مىللى حاققېنې طلب ائندنه
آيېرېجې^۱ ايله ياغې گۆرۆرلر
اۆستەليك «تۆركه خر» ده آدې وئيرلر

اۆزلىرىنى، داھا اۆستۆن گۆرۆرلر
غئىرى فارسې اۆزۆملەمە^۲ ائديرلر
كىملىگىنى سىلىب «كۆله» دئيرلر

حاكىمىيىتە قارشى گىچ بير ايشچى بير يازې يا گۆره پۇليس طرفيدن توتوقلانېپ، يئىددى
گۆنۆن ايجىنەدە ايشكنجە آلتېندا اۆلدۆرۆلدۆب، مئىيىتى عائلە سىنە وئرىلمەدى.

^۱ بۇلۇجۇ (فارسجا = تجزيه طلب)

^۲ آسىمىلە

خالقېم نەدن «كۈلەلىگى» سئویرلر؟
فارس راسىسزمىن اىستىگى 'لە گئديرلر!

ايكىنجى بۇلۇم (۲):

مىللت، بىلىك سىزلىك دن بو گۆن ازیلیر
يابانجې اویغاردا بیتیب اریبیر
هؤوییتی ایتیب باش سېز یئریبیر
خالقا اۇزۇمۇزۇ پاپاق سایمېشېق
بیلگی لندیرمکدن، اوزاق قالمېشېق

سۇسیال سانال دۇنیه ده چالېشقانېق
ایت-آت، پېشیک شکیل لرین یایانېق
اولوسا ترس باخېب اوزاق قالانېق
اۇزۇمۇزۇ وطن سئور سایمېشېق
سۇزده دییه اولوس سئور اولموشوق

بوگۆن تۆرک خالقېنا یالان ساتانېق
اۇزۇنه مىللتچى آدې قویانېق
اولوسچو آدېنا شۇهرت آلانېق

خالقېن جېهە سىندە ھاراي سالېرىق
گلە جەگە حمىد كارزاي^۱ ياپېرىق

بىز آذربايجان لې آيدېن آغايېق
خالقېنېن دردىندىن اوزاق قاغايېق
بۇيكۇت چولار^۲ لا ھم آواز اۇلانېق
خالقېنې بىلىك سىز قۇيان دايغېق
اۆمەت چى^۳ تربىيە ائدىن قۇچاغېق

مۇدىيا يۇنەتن، ژورنال آچانېق
خالق آدېنا چۇخ دىيىب آز قاچانېق
يوردداشا يابانچې تىك باخانېق
بئىرلوسكۇنى^۳ كىمى يىئىن سىموۋلوق
يازارلارې بۇيكۇت ائدىن قۇچاغېق.

۲۵ قېزاران آيې (خرداد) ۱۳۹۳

^۱ ماسونلار يۇنوندىن آفغانىستانا سىچىلمىش باشباخان (پىرئىدئىت)

^۲ موقللىد [ايرادەسىز، اۆزۈنە گۆھنى (اعتىمادې) اۇلمايان، تسلىم اۇلان اينسان]

^۳ سىلويو بئىرلوسكۇنى ايتالىيالى صاحىبكار ھابىللە سياست چى، آوروپا پارلامىنتىنىن

عضو؛ ايتالىيانىن كىچمىش باش ناظرى

تۆرك خالقى؛ نه زامان اۇياناجاق دېر؟

نەدن تۆركە، باشچېسى اۆز چئويرير؟
خالق اۇنلارې زىروەلرە يئتيرير
يالان وعدە بۇتون خالقا وئريلير؟
تۆرك اولوسون باشقالارې سوچلادېر!
خالقېمېزې اۆز وايېنا آغلادېر!

نەدن ايچيميزدن ساتقېلىق چېخېر؟
اۆز الى'لە اۇزۇن' كۆكۈندىن يېخېر!
خۇجالې قيرغېنى اۆركلر سېخېر
ائرمى يالانى' دۇرتۇلۇر گۆزە!
[جىلۇلق](#)² فاجيە چكىلمير اۆزە!؟

¹ تۆرك خالقېنى.

² ۱۳۸۸-نجى ايل ائرمينىستان'لا آنلاشما اۇلاى لارې كى ميللتين باسقىسى سېببىنە حياتا كئچيريلمەدى.

³ [جىلۇلق](#) فاجيەسى، ۱۹۱۸-نجى ايلين مارس آيېندا، مېن لرجە آذربايجان تۆركلرى، اۇزلىك'لە اورمو، خۇى و سالماس شھرلريندە ياشايدان لارېن ائرمى لر ھاېئلە جىلۇلار (آسورىلار) طرفيندن سۇى قېرېما معروض قالدېقلارى حاديتە.

آزربايجان پارام-پارچا اولوب دېر
گۆنئىينە فارس لار يىيە دوروب دېر
تۆرك دونياسې بو ايشە گۆز يوموب دېر
تۆركلرين بيرليگى دۆشمىنى بۇغور
تۆركە ياغې چېلىق اطرافلى دۇغورا

عيراقدا، تۆركمان لار نەدن بۇغولور؟
وطنى كركۆكدان بوگۆن قوۋولور
آرخاسېندا دوران يۇخدۆر اۋوولور!
اۋز يوردوندان نيە چۆلە آتېلېر؟
تۆرك بيرليگى قارا پولا ساتېلېر؟

تۆرك خالقې نە زامان اۋياناجاق دېر؟
وارېنى ياغېدان قۇروياچاق دېر؟
اۋزلرين قۇرويوپ ساووناجاق دېر؟
يورديو پارام-پارچا گۆزدن آتېلېر!
تۆرك، دۆشمىنى فارسا، نەدن ساتېلېر؟!

۱۱ قېزاران آيې (خرداد) ۱۳۹۳

مدرسە آچپن اولوسوما، اۇز آنا دىلىندە

خۇردادا^۱ خالق ھايقېرىبان، راسىزمە بىلدىردىلر
تۆركجم ياساق، فارسجا سربىست اولوب، ويران اۆلكەدە
تۆركۆن دىلىنى تانېدېن، انىگەمن رىسمى دىلى
آللاھ آدى ھاكىم اولان، بوگۆن «ايران» اۆلكەدە

يوردداشېمىز ھاراي لادې، دۇولت دوىسون بلكەدە
حاق سېزلىق ھارايېنې، آنلاتدې مىللى اۆلچۆدە
ھاراي لار دويولمادې، عارسېز، كمال سېز دۇولتدە
اۇز باشېنا بوراخېلمېش، بوگۆن «ايران» اۆلكەدە

آزاد قۇيون اولوسو، آنا دىلىنى اىستەسە
اولوسا دۇغال حاق دېر، آنا دىلىندە سىسلەسە
بالاسېنې اۆخودوب، آنا دىلىندە بىسلەسە
عدالتين اۆلمادېغې، بوگۆن ويران اۆلكەدە

^۱ خرداد ۱۳۸۵ و بير خۇرداد قىيامې نېن مىللت لىشمك برۇسئسى (س.حاتملو)

<http://www.eldar-gunevli.com/ir/id/۴۲۷-۹.html>

خالق ايستەگى اۋز دىلىندە وارلېغىنى اۋىندە
دوستاقلار دا ياتېرلار، گنجلر سۇزۇن دئىندە
آلاھا دۆشمەن سايېر، حاقلارېنى ايستەيندە!
اعدام سايې حددن آشېب، بوگۇن ويران اۋلكەدە

مدرسە آچېن اولوسوما، اۋز آنا دىلىندە
اينسانا تانېنمېش حاق دېر، يارانمېش يئرلريندە
تۆرك خالقېنا گۇناھ دېر، تۆركۆ اۋخول ايستەيندە؟
اينسان دېگىرى اولمايان، بوگۇن ويران اۋلكەدە

وئىرگىم گندىر فئىلىسطينە، خالقېم اۋلور آچېندان
كىمسە محروم اۋلا بىلمز، اولوسال وارلېغىندان
يۇخسا دانېشا بىلمزلر، بونلار اينسانلېغىندان
ايسلام آدې حاكىم اۋلان، بوگۇن «ايران» اۋلكەدە

آلاھدان دانېشباركن اينسان حاققېنى دانېرلار
دىنى قانون يازدېرېب، بىزلىرى كۈلە سانېرلار
حاق ايستەين آداملارې، دوستاقلارا سالېرلار!
جلالدىن تكىن حاكىم اۋلان، بوگۇن «ايران» اۋلكەدە

تۆرك دىلىندە اۋخوللارې، آچمالېيېق اۋلكەدە
پارلاق گۇنش شافاقېنى، ساچمالېيېق اۋلكەدە
آزربايجان بايراغېنى، آسمالېيېق اۋلكەدە
يوردوموزا بىيە دوراق، بوگۇن ويران اۋلكەدە.

۱۹ قېزاران (خرداد) ۱۳۹۳

آزربايجان نەلر كئچير باشېندان؟

آزربايجان نەلر كئچير باشېندان؟
بورچالى يا؛ آد وئرىلر گۆرجۇستان
قوروه، بيجار تانېدېلېر كۆردۇستان
آرشېن 'لا بۇلۇنۆر تۇرپاغېن اۇبان!
آستارا، آنزلى آدلانېر گيلان!

قاراباغ چېخمايېب بوگۇن ايشغال دان
مىن لر'له قۇچاغېن قالبې سرگردان
آغدام 'لا فۇضولى اولوب بيبابان
ايشغالچېلار دئيير اۇرا ائرمينيستان
كۆردلرين رۇياسى بۇيوك كۆردۇستان

أردبيل، همدان قالبې آيربجا
كرج، ساوا اولوب سانكى بير باغچا
تۇرپاغېن دۇغرانبېر پارام 'لا-پارچا
قزوينى، زنگانې قوروبلار اوستان
آزربايجان آدېن پۇزوبلار اۇردان

يابانچې بىر دىلى رىسمى سايىبلار
غئىرى فارسىن وحشىلىگىن يايىبلار^۱
اۋلكەن^۲ آدېنى «ايران» قۇيولار
«ايران» آدې ايله فارس لاشدېرلار
اۋز وارلېغېندان اوزاق لاشدېرلار

مىللى منلىگىمى فارس لار^۳ دانېرلار
بىز تۆركلرى آچاق^۴ بىر خالق سانېرلار
بوگۆنكى يۆز ايلده گئرى قالبلار
بو سېدن حاق لارېمې پوزورلار!
اۋزلىرىنه «چاغداش» آدې قۇيورلار!

آزربايجان نەلر كئچىر باشېندان؟
۲ قېرۋو آيې (آبان) ۱۳۹۳

^۱ درسلىك بيتىك لرىنده تۆرك خالقېنى وحشى تانېتمالارې

^۲ گۆنئى آذربايجانېن

^۳ اولوسالچې فارس حاكىمىيتى

^۴ <http://bit.ly/۲jrUTXq>

^۵ <http://bit.ly/۲j۵۵۷p۴>

بۆتۆن آنالار سايغى ايله حۇرمەت

بو گۆن آنامېن دۇنياسېنې دېگىشمەسى مونا سىيىتى ايله غوربتدە
اۆرەگىمى بۇشالتماغا، يازقاچىمدان (قلىمى دن) باشقا بىر چارە بولما دېم.

۵ قېرۇو آيې (آبان) ۱۳۹۳

آنا! كۆورەلىرم من، ايندى دويدوم خبرى!
تۈرك ائله يىب گنديب سن، بو دۇنيانى شەرى
گۇرمە يە جەك اۋولادېن، آرتېق آنا گۇزلىرى
ايلگىنى اۋولادېندان، ھمىشە ليك كسيب سن
۸۳- ايل بيزلرين، باشى اۋستە اسيب سن

گۈجەلر سن ياتمايېب، بيزە لاي-لاي دئيىب سن
سسيميزە سس وئريب، بيزە سن ھاي وئريب سن
بيزيم آغرىلار ايله، ايللر آغرى چكيب سن
گۈجەلرى يوخوسوز، آنام، صاباح ائديب سن
ايندى بيزى تەك قۇيوب، آنام، ھارا گنديب سن؟

آنا اينسان باشى نېن، ياراشېق لې تاجې دېر
اۋولاد اۋلنە قَدَر، آنانېن مۇحتاجې دېر

آناسىز حیات، آنام، دۇغوردان چۇخ آجې دېر
آنا دئىگىن تۇپلوم، ھەم دە اینسان یارادېر
آنا دئىگىن وارلىق، اینسان لاری یاشادېر

خالقا بۇرجونو وئرمیش، سئویملى آنامېزسان
ایگیدلرین آناسې، سن أرلر آناسې سان
اۆرکلردە آلېشان، آلولار مکانې سان
وطنینە سن ایگیت، بار وئرمیش آغاجې سان
اۋولاد دۇغوب بۇیۆتمۆش، تۇپلومون اۋجاغې سان

اۋولاد دۇغدون یاشادېن، بېر عۇمۆر چتین لیک'لە
بۇیۆتدۆن اوزاق قالدېن، یاشادېن سن حسرت'لە
سن ھئىچ یاشام گۆرمەدین، اۆزۆلدۆن بئەل لیک'لە
اۆرکەدە کی سئوگینی، وئردین سن اۋولادېنا
بیزلر دە وئرمەلى بیک، وطن ایلە بودونا

حاکیمیت آبېردې، خالقېنى اۋلکە سیندن
غوربتە سۆرگۆن اتتدی، اۋز آنا وطنیندن
عایلە ایرې دۆشدۆ، بېرى-اۋ بېرلریندن
آنالار گۆز یاشېنى، تۆکدۆلر ایرېلېقدان
غم-کدرلر بۇزدیدردی، چۆکدۆلر آجېلېقدان

محمىدىن^۱ وئردىن، سىن ئالدىن، ئاللى سىكىزدە^۲
نىسكىلى 'لە ياشادىن، سۇن قالمىش عۇمۇرۇندە
مزارىنى گۇرمەدىن، اۋنون، قالدې گۇزۇندە
دئدىن: گۇرۇم قبرىنى، نىس قالىسېن اىچىمدە
اۋلمەيىب ياشايدىر اۋ، ھلە خالقېن اىچىندە

يوردمدا يارانېب دېر ياشام اۋزگەلشمەگە!
وطنە گلنمىر'لر، بىرجە آنا گۇرمەگە!
دۇزرمى آنا غمە، بئلە حسرت غۇصصەيە؟
آنا كىمى اىستەدىن، سىن دە اوشاق گۇرەسەن!
گۇزلىرىن حسرت چكىدى، بىرگۇن ايشېق گۇرەسەن!

بئلەجە قاتېلېرام، مىن دە كدرينىزە
سىزىن باشېز ساغ اۋلسون، دئىم اۋز ائلىمىزە
آنا اينسان سئوگى سىن، بسىلر اۋرەگىنىزە
حۇرمەت قۇيون ياشامدا، سىز اۋز والىدئىنىزە
سئوگى، سايغې گۇررسىز، سىزدە اۋز نىلىنىزە.

بۇتۇن آنالار سايغې ايلە حۇرمەت ۵ قېرۋو آيې (آبان) ۱۳۹۳

^۱ شاعىر بالتاجى آراز(محمىد محمدلى اۋغلو)

^۲ شاعىر ئاللى سىكىز ياشىندا اۋرك اىنفاكتې كئچىرەرك دۇنياسېن دگىشىدى.

آيرىلىق

هر آيرىلىق اۆركده بير وۆصالېن داغې دېر
باجې قارداش آيرىلىغې گۆز ياشېنېن ياغې دېر
بۇلۇنمۇش بير اولوسون بيرلشمەلى چاغې دېر
سۇمۇرگەلىك گۆنئىدە^۱ ھلە دە داوام ائدېر
قوزئىيمدە سۇيداشېم هر گۆن اينكىشاف ائدېر

بير اولوسو آيېرماق ايسئىيرسەن سە دىلېندىن
يئتر او اولوس دىلېنى^۲ گسەسن مكتىبىندىن
بو دۇشۇنجه يۇرۇدۇلۇر «ايران فارس دۇولتىندىن»^۳
دىلېنى آلسان آلىندىن، يادېرغار منلىگىندىن
اۆمەت چىلىك اگىتىمى آيېرار كىملىگىندىن

^۱ گۆنئى آذربايجاندا

^۲ بير خالقېن دىلېنى آلىندىن آلدېقدا، او خالقېن بۇتۇن وارلىقلار آلىندىن آلبىنار.

^۳ آيت الله ەلى خامنەي (كىشى تۇپۇردۇگۇنۇ يالاماز. (بو آتالار سۇزۇ دىر) ۲۵ ايل دىر
مىلكىتىن رەبرىيىتىدە اولاراق ايجازە وئرمەيىر حەتتا اۇز يازدېقلارې آنا ياسا (قانون
اساسى) ايجرا اولونسون. آيت الله ەلى خامنەي نىن دانېشېغې ھابىئە نېطقې ايلە
عملېنى اۇزۇنۇز دېگەر وئرىن.

خالق وارلېغېن قۇروبوپ حۇرمەتە لايىق بس لەنير
سوچ واردېرسا اۋزلىرىندە آراماسى سىلەنير
سوچو باشقا اداملاردا گۇرمك يئرسىز عكس لەنير
حۇرمەتىنى ساخلامايان اداملار ي مینرلر
تۆرك «خر» دئییب حیاتېنېندان تارىخىنى سېلرلر

اولوسوموز اۋيانېب اۋزۋنە گللى دیر
دۇغال حاققېن تانېېب، كىچمىشىن بىللى دیر
حاققېنى پۇزانلارېن گۇزۋنە گىرملی دیر
آنا دىلین اۋرگىنمەسى ضررى دیر كىملرین؟
باشقا سۈیلو ائتىكلرلە فرقى نە دیر بىزلرین؟

مىللتىمىز كىملىگىنى قۇروماسى لازېم دېر
باشى اوجا بىر خالق كىمى ياشاماسى لازېم دېر
كۈلە تكىن وارلېغېنا سۇن قۇیماسى لازېم دېر
شرافت'لە بىر ياشامدا دیزە چۆكمز هر اینسان
داغلار دلر ایگید تكىن بوزلار قېرار ار اینسان.

۲۰ چىللە آيى (دى) ۱۳۹۳

سربست اۆلكە بسلەير وطن سئور اينسانلار

ايشغال اۆلونان يوردون اولوسو ايش سيز قالار
مالبن، ثروتين ساتېب ايگيدى باش سېز قالار
كىمليگىنى سيلديريب اۆلكەسى آشسېز قالار
ياد دىليندە اۇخويوب يازار اۋنون دئديگين
ھۋوييتين ايتىريب گيىھەر دۆشمەن گئيىمەن

ايشغالچىلار اۋزۇنۇ زنگين، اۋستۇن توتارلار
باشقا خالقې «زىر-زىبيل»^۱ ھەم دە آچاق سايارلار
خالقې مىللى بىلىنچ دن^۲ گئرىدە ساخلايارلار
وطن سئور كىشى يە ياد آدېنې قۇيارلار
بىلىنچ سيز آداملارې راحت ساتېن آلارلار

مانقورت اۆلموش بىر آدام ايتىرر منليگىنى
كۆلە كىمى ياشايېب دۆشۈنر سنليگىنى
اۆتكىنى اونودوب سيليب آتار دىلىنى
ايشغالچى دانار اۋنون، كىمليگىنى كۆكۈن دن

^۱ پرنزېدنتت أحمدي نژاد-پن دئيشى

^۲ شوعورو، شوعور عرب سۆزۈدۆر،

ھۋويىيىتىنى پۇزار ياشادېغى يىرىن دىن

سۈرۈپت اۋلكە بىسلەير ۋەتەن سۆر اينسانلار
خالقلا-ۋەتەن اوغروندا مالېن-جانېن قۇيانلار
كۈچمىشىنە سۇيونا يىيە دئىيە چېخانلار
خالقېن دېلىن كۆلتۆرۈن ساوونارلار گۇزۇ تىك
وارلېغېنې قۇرويوپ ساخاليارلار اۋزۇ تىك

ۋەتەن بىسلر خالقېنا گلىشمىش گنج اۋزانلار
اۋلكەمىزە لازېم دېر جسور، ايگىد جوانلار
يورديو ياددان قۇرويان شوجاعتلى اينسانلار
اويغارلېغېن گلىشىدىرن باجارېقلى اوستادلار
تۇپلومونو گلىشىدىرن جسارتلى اوزمانلار

اولوسوموز فيكىرلر اۆست-اۆستۆنە قۇيسالار
يوردموزون دردىنى گۆندم پلان سايسالار
أل بىر اۋلوب بىرلشېب بىر اۆركدە اۋلسالار
آزربايجان اۋزگۇرلۆك ھاۋاسېن ياراداجاق
ۋەتەنمى سۆمۆرگە، ايشغال دان قورتاراجاق

من «[ائىلدار](#)»ام، يوردومون وطن سئور اۇغلويام
توتساق لېقدا^۱ دۇغولوب ائل-اۇبا وورغونويام

اۇدلار يوردو آذربايجان تۆرك ائليمه باغلي يام
اۋزگۈرلۆك^۲ جارچېسى يام حۆر ياشاما سسلەرم
قورتولوش ساز سيمىنى، اولوسوما بسلەرم.

۲۰ دۇندوران آيې (بھمن) ۱۳۹۳

^۱ اسارتدە، (اسير، اسارت عرب سۆزۆدۆر)

^۲ باغېمسېز لېغا

مۆسلمان ارککلىرى مىزىن قادىنا دۇنيە باخېشى

نە چاغ نە زمانە سىنىن ياشامېن؟
آدامى يارادېب نەلر اندىرسن؟
اوشاق دۇغوب آغرىسېنى چكىرسن
گۆندۆزلر بلەيىب وئىرسن دىلك
گىجەلر ياتمايىب وئىرسن أمك

اۆلەنن زامانى ارە گئدىرسن^۱
اۆزۈنۈ ارىنە تسلىم اندىرسن^۲
اوشاغى آتاي نەدن وئىرسن؟^۳
قادېن اۆلدوغوندا اۆلورسان آچاق!^۴
بۇشانان زامانى آلېرسان طلاق!^۵

^۱ سىچىم حاققى يۇخوندور

^۲ قارشېلىقلى سۆگىدن خبر يۇخدور

^۳ ايسلام ياسالارېنا گۆره بۇشاندىقدان سۇنرا اوشاقلارا آتاسى يىيەلەر

^۴ منفى آنلامدا چۆنكۆ مۇئېت كاراكتىرلەر ھر زامان كىشى يە اۇران (نېسبت) وئىرلەر

^۵ ايسلام ياسالارېنا گۆره قادېنېن طلاق وئرمك حاققى يۇخدور

اۋلندىكدە باكىرە قېز سۇيرىن
ساواشدا سىن آنا باجى سۇيۇرسىن
آرگەكە ھەر شئى سىرست گۇرۇرسىن
سۇي-آد گلندە^۲ اۋز آدېن دئىيرىن
طالاقدا قادېنېن حاققېن وئرمىرسىن!

ايرت^۳ بۇلندە ايكىسىنى^۴ يئىيرىن
ايكى دە بىرىنى قېزا وئرىرسىن
آمما اۋزۇنۇ^۵ چۇخ اۋستۇن گۇرۇرسىن!
ئشيتلىك ياشام دا سىن دىلرسىن!
نە صۇحبتى كىشىلىكدن ائدىرسىن؟

^۱ اۋزكئچمىشىندىن صۇحبىت اۋلماز

^۲ اوشاقلارا

^۳ مىراث

^۴ ايسلام ياسالارېنا گۇرە مىراثدان (ايرتدن) ايكى پاى اۋغلان، بىر پاى قېز آلار

^۵ ارككلىرى

اىستەيندە سىن قادىپىن دۇيۇرسىن
دۇرد آروادى ھەمدە ھالال گۇرۇرسىن

كىشى-كىشى اۇزۇنو دە اۇيۇرسىن
الپىندىن دە اوشاغىنىي آلپىرسان
آغلار گۇزلە اۋنو يۇلا سالىرسان

اينسان يارانپىشپىن نىسلى دىر قادىپىن
تۇپلوم قورولوشون ۋىلى دىر قادىپىن
ياشام مەناسى نېن، اۋىلى دىر قادىپىن
قادىپىن 'لا بىرلىگى آلدىن حياتدا
قادىپىن سىز ھىچ يۇخدور آدىن حياتدا

كىشى-قادىپىن يارانپىر بىر جىسىمىدىن
ھىچ اۋستۇن دىگىل دىر بىرى-بىرىدىن
بىر حيات اولوشور ھەر ايكى سىندىن
حيات يۇلداشپما بودور باخىشپىم
گۇزل سۇگى ياشامپىمدا ناخىشپىم.

۲۱ بايرام آيى (اسفند) ۱۳۹۳

باھار گلىر يىنى ايليز موبارك اولسون سيزين

بۇران شاختا گئدير گلىر يازبن گۇزل گۇنلىرى
دۇغا فصلى دىگىشى لير آچىلسىن دۇگۇنلىرى
آغاچلاربن چىچكلرى آغ-آپاق سۇنبۇللىرى
نۇروز گلىر بايرامىنېز موبارك اولسون سيزين

اؤلرینىز، باغ-باخچانېز گۇللنىب چىچكلنىسىن
خالقېمېزبن ذۇوق-مۇرالى داھا داھوسلنىسىن
منىمسەسىن باغچاسېنې ھمدە كى بنۇوشەسىن
باھار گلىر بايرامىنېز موبارك اولسون سيزين

يىنى ایلده آرزي لارام دۇشمەن فیتنەسى سۇلسون
آزربايجان ميللتينده منليك غرورو اولسون
أوزگۇرلۇگه ميللتيميز ميللى بيلينجه دۇلسون

بايرامېنېز يىئنى ايلده موبارك اۇلسون سىزىن

آرزېم بودور قاراباغېم تامامن آزاد اۇلسون
قاچقېن لارېمېز يىئنده، ھمن يوردونا دۇنسۇن
بايرامېن بوندان سۇنرا دۇغما يوردوندا توتسون
اۋغوز بايرامېنېز ھر ايل موبارك اۇلسون سىزىن

آرزېم بودور بير داھا آذربايجان بير اۇلسون
فارس راسيزمى وطنيمدن، ائل-اۋبامدان
قۇۋولسون
گۆنئييم دە ياز بايرامي قوزئى ايله دۇغرولتسون
اۋغوز بايرامېنېز ھر گۆن موبارك اۇلسون سىزىن

عننه دير آشيق چالار تۇى بوساط دا سازېنې
شنليک انديب بۇتۇن عالم چکر اۋنون نازېنې
ايشيدر لر ماھنېسى 'لا ھمدە شن آوازېنې
اۋزۇنۇز يىئنى بايرامدا سئوينج-شنليک 'لە گۆلسۇن

باھار گۈلر يىنى ايليز موبارك اۇلسون سيزين.

۲۷ بايرام آيې (اسفند) ۱۳۹۳

راسيستی بير دۆشۆنجهنى يايانلار (هالو، ممد رضا عالى پياملار)

ممد رضا كيمى «گئرى قالان»^۱ لار
اولوسالجي دۆشۆنجهنى^۲ يايانلار
ايران خالقېن، فارس كۆكنلى سايانلار
تاريخيمى تحريف انديب^۳ يازېرلار
فارسلاري «فرههخته»^۴ آدلاندىرېرلار

^۱ راسيستی دۆشۆنجهلى، عبرقېچي (نژادپرست) فارس شاعيري (هالو آدي ايله تانېنان ممد رضا آلى پيام)

^۲ ممد رضا آلى پيام، <http://bit.ly/۲j۵aJL۷> : -نجى كليپى (يوتيوبدا):

<http://bit.ly/۲j۵۸w۲m> : -نجى كليپى (يوتيوبدا):

<http://bit.ly/۲j۵FLBid>

^۳ [حسن صفرى](#)، ايجاد هويىتى كاذب با جعل تاريخ در ايران:

^۴ ضييعالى؟

عرب'لره «عرب دیللی» دئین لر
تۆرک'لره '«تۆرک دیللی»^۱ آدی وئرن لر!
بلوچ لاری «بلوچ دیللی» گۆرن لر

اولوس لاری «فارس-ایرانلی» سایپرلار!
ایران دئییه فارسا مخصوص یایپرلار!

دئییر: «مؤنقول خالقې بیزی تۆرک اندیب»!
بلوچ لارا قۇنشوسو دیل اؤرگیه دیب!
عرب'لر ده قۇنشودان دیل اؤرگیه نیب!
بونلارېن ھامېسې فارس کۆکنلی دیر
ایران دییه بوگوئن «فارس» اۆلکەسی دیر!!!^۲

گاه دئییر ایراندا چۇخ خالق چالبشېر
اۇنلار اۇز دیلینی دئییب دانېشېر
بیرلیکده بیر دیلدە یازېب آلبشېر

^۱ حسن راشدی، ترکان و بررسی تاریخ، زبان و هویت آنها در ایران تهران ۱۳۸۶:

<http://bit.ly/۲ghrO۱d>

^۲ فارس شوونیزمی، بیز آذربایجان تۆرکلرینه "تۆرک دیللی" دئمک'له، بیزیم تۆرک [بیر
اولوس (میللت)] اۆلدوغوموزو اینکار ائتمکده دیرلر.

^۳ مسئله سوسکه و ریشه های ترک ستیزی در ایران: <http://bit.ly/۲jrUTXq>

دئىيرم ھر گۆلدە اۇزل عطير وار
ھر خالقا داشلانا جاق صبير وار

فارس خالقېنا يۆكسك گۆز'لە باخېرلار!
اۇزلرينى «زنگين» بير خالق سانېرلار!
يئرە گۆيە صاحب دئيه چېخېرلار!

سيلاح'لا ميللتي فارس لاشدېرلار!
غئيري فارسي اۆلكە دە آچالدىرلار!

دئمەيىر بو پارسلار ديلين ايتيريپ
تۆركجە، عربجەدن بير ديل بيتيريپ
دئيرلر فيردۇوسى بئله بيلديريپ
فارسجاني بيگانه ديلدن آرېدېب!
بو ديلي يئنى دن كۆكدن' يارادېب!

^۱ بوگۆنكى فارس دىلى نىن ۷۰٪ فايىزى عرب دىلىننن اولوشوب دېر . يونىسكودا عرب دىلى نىن بير لهجەسى سايېلېر. تۆرك دىلى يونىسكودا دۇنيا اۆزەرىندە رسمى (بئىن الخالق) سايېلان يىندى دىل لردن بيرى سايېلېر.

ھىندولار^۱ بۇلگەيە گلەمدەن اۋنجه
تۆرك اۋتوراق ايدى فارس لار گلىنجه
آدېندان بللى دىر يئرلى ألىنجه
سكسن ايل دىر تحريف اۋلور تاريخ'لر
فارس راسىزمى حۇكۇم سۆرور بوگۇن'لر
۲۴ گۇلن آيى (اردىبېھشت) ۱۳۹۴

سكسن ايل اۋنجه دە، دربە^۲ ياپان لار
دربە'يله قودرتە گلىب چاتان لار
ساۋادسېز رضانى تاختا آتان لار

تۆرك سولالەسىنى يېخىدى يوردوندا
عېرقېچى دۇۋلتى قوردو ايراندا

اينگىلىس گۇجو'يله داماد اۋلان لار
گئىرىجى فىكرده ياتېب قالان لار
اۋرۇنۇ اۋلوبدور«عالى جانان»^۳لار

^۱ بو گۇنكۇ ايران اراضى سېندە ياشايدان فارس خالقى

^۲ كودنتا، چئوريلېش

^۳ ھالو، ممدرضا عالى پىيام لار

فیردۆوسی تک یانلېش فیکیر یایپرلار
گلیشمه ییب آچاق فیکیر قالپرلار

یۆز ایل دیر وطنه آسېب لار قارا
گۆزلرین یوموب لار ناموسا، عارا
ایگیدلر باشېنې چکېب لر دارا
گتیریب لر بونلار ائلی ده زارا
اۋزۆن اۋز ائین'له ائت درده چارا ...

وطنیم آذربایجان

وطنیم غئیرتیم دیر
وارلېغې عیزتیم دیر
قۇرویوب تانېتماسې
غورور'لا شۇوکتیم دیر

وطنیم کیملیگیم دیر
کیملیگیم بایراغېم دېر
بایراق ایله یوردوموز
وارلېغېم یاشامېم دېر

وطنیم وارلېغېم دېر

وارلېغې حياتېم دېر
مسكن ايله باش تاجېم
خالقې قارداش، باجېم دېر

وطنېم ناموسوم دېر
وارلېغې غوروروم دېر
دۇغدوغو آنا يوردوم
قۇروماسې بۇرجوم دېر

وطنېم^۱ دوز'لا يانېر
ياغې^۲ سويون باغلايېر
اورمو گۇلۇن آغربسې
اۆركلرى داغلايېر

داشناكلار^۳ يوردو آلېر
خۇجالې اۇددا يانېر^۴
اينسان سۇي قېرېمې نا
دۇولتلىر ياندىن باخېر

^۱ گۇننى آذربايجان (اورمو گۇلۇ)

^۲ فارس حاكيمييتى

^۳ روسلار ايله فارس لارېن جېمايه سى'له داشناك ائرمىلىر طرفىندىن قاراباغ ايشغال اولور
و خۇجالې شھرىندە بۇيله بېر سۇي قېرېم فاجيعة سى اۆز وئرىر.

^۴ <https://bit.ly/rss.urW>

وطنىم^۱ ايشغال دا دېر
وطنداشېم^۲ قاچقېن دېر
ايشغالچې ائرمى نىن
فارس، روس آرخاسېندا دېر

وطنىم^۲ ايشغالدا دېر
دىلىم ياساقلانېب دېر
اولوسون اويماسېنا
اۆرەگىم يانماقدا دېر

وطنىم مرنەيم دىر
باکې، خۇى تېرىزىم دىر
آيرې سالمېش آرازېم
شوشا دا، عزيزىم دېر

^۱ قاراباغېمېز

^۲ بىرمىليوندان آرتېق قاراباغ قاچقېن لارې

^۳ گۆنئى آذربايجاندىن صۇحبت گئىدىر

^۴ دۇغولدوغوم يورد

وطنیم همدان دېر
اؤنا جانېم قوربان دېر
آرازېن ایکی تايې
آدې [آذربایجان](#) دېر.

۸ قویروق دوغان آیې (مرداد) ۱۳۹۴

وطنىم اۈزگۆر اۈلسا!

خالقېمېز اۈيانماسا
حاقلارېن آلانماسا
دۇولتېن قورانماسا
وطنىمىز^۱ يۇخ اۇلار

كۆلتۆرۈن قۇروماسا
دىلىنى دانېشماسا
اۈخول دا يازېلماسا
وطنىمىز يۇخ اۇلار

وارلېغېنا وارماسا^۲
كۆلەلىكدن چېخماسا
مۆستقىل ياشاماسا
وطنىمىز يۇخ اۇلار

وطنىن تانېتماسا
اۈزۆنۆ ساوونماسا^۳

^۱ گۇننى آذربايجان دان صۇحبت گندير

^۲ ايتانماسا

^۳ مودافيعه اندنمەسە

يوردوندا قالانماسا^۱
وطنيميز يۇخ اۇلار

سۇيونو^۲ تانېماسا
اۇتکين^۳ اۇخوماسا
يوردونو قۇروماسا
آذربايجان^۴ يۇخ اۇلار

خالقېم آياغا دورسا
فاشيزمى^۵ يوردان قۇوسا
موسستقىل اۇلكه اۇلسا
يوردوموز آزاد اۇلار

وطنيم اۇزگۆر^۶ اۇلسا
ثروتى يورددا قالسا
ايش يئرى يورددا قورسا
وطنيم آباد اۇلار

^۱ ايشسيزليکدن خالقېمېز فارسيستانا کۆچۆر.

^۲ أصلتېنى، أصل ايله نسيبىنى

^۳ تاريخىنى

^۴ گۇننى آذربايجان دان صۇحبت گندير

^۵ فارس فاشيزمىنى

^۶ آزاد (عرب سۆزۆدۆر)

تۆرك دىلى آزاد اولسا
اۋزۇنە اۋخول آچسا
باغېمىسېز دۇولت قورسا
اۋزۇ بىر اۋلكە اولار

دۇولتېمىز قورولسا

اۋتاي بوتاي بىر اولسا
خالقېم بىرلىكدە قالسا
وطنىم^۱ گۆجلۇ اولار.

۱۴ قويروق دوغان آيې (مرداد) ۱۳۹۴

^۱ بۇتۇو آزربايجان

كىم اولدوغومو من تانېتېم سىزە

دئىيرلر دانېشېم دئىيم سىز ائله
كىم، ھارالى يام تانېتېم بئله
يومورو تپە'نى گتيريم ديله
حۆممىلى بابا'نېن آدېنې سىزە
كندىمىز آدلانېر يوخارې «دیزە»

اىئوانسارا،^۱ ميشۇو داغلار دۇشۇندە
اىستى كئش، قلئىساخ؛^۲ آخېر چۇلۇند
سويونو اىچمىشم من بېگ گۇزۇندە

^۱ دیزە كندىنېن يوخارې سېندا ميشۇو داغېنا سارې بېر بۇيۇك تپە دىر.

^۲ دیزە كندىنېن يوخارې سېندا تېرىز يۇلو اۆستۇندە بېر بۇيۇك تپە دىر كى ايندى بو تپەنېن اۆستۇندە بېر ھۇتئل دۆزەتېلمىشىدىر.

^۳ ميشۇو داغې، حۆممىلى بابا، يومورو تپە و اىئوانسارا دیزە و مرند بۇلگەسىنېن يوخارې سېندا اولان داغ و تپەلردىرلر.

^۴ قلئىساخ، اىستى كئش و بېگ گۇزۇ حۆممىلى - بابا تپەسىنېن ساغېندا و سۇل طرفىندە دیزە كندىنە آخان چئشمە سولارېدېرلار.

«دیزه»^۱ كندى آذربايجان بۇلگهسى
مړنده^۲ مېشۇودان دۆشن كۇلگهسى

مېشۇوا گئردىك اوشقون درمهگه
دريپ گتيرردىك ائوده يئمهگه
هم ده گۇزل-گۇيچك داغي گزمهگه
مېشۇودا ايچهسن، سرين بوزلو سو
داد وئرز پئندىرى، اوشقون سۇغزوسو^۳

مړند بۇلگه سينده وار چۇخلو تپه
مېشۇودان آشاغي يومورو تپه
ائيوانسارا بېر ده حۇممەتلى تپه

^۱ مړند بۇلگهسى نين يوخارې طرفينده تېريز يۇلو اۆسته يئرلەشەن "دیزج عليا" آدلانان
يوخارې دیزه كندى، كى بو گۆن مړند بۇلگهسى نين آزاد بيل يوردو (دانشگاه آزاد) بو كندده
يئرلەشیر.

^۲ <http://bit.ly/۲g۳DXpa>

^۳ سېزى-گۇي

مرندىم يئرلشېر داغ دره سىندە
مئىوہ-أت يئىه سن باغ زمىسىندە

گئىردىم گزمەگە تۆرك اۆلكە سىندە
دانېشپىردېم ايران فارس لهجە سىندە!^۱
اۆزۆمۆ تانېتدېم تۆركم اۆلىنىدە!

سۆردولار ھارادا دۇغدون، بو دىلدە؟
تۆركجە مىز يۇخدور سن دئىن لهجە دە؟^۲

اۆلمايا فارسجادا سن دىل آچمېسان؟
اگىتيمىن^۳ فارس دىلىندە آلمېسان
بلکہ دە تۆركجە يە فارسجا قاتمېسان!

^۱ فارس لهجە سىندە

^۲ دانېشېق شىوہمىز فارسلاشېب تۆرك سۆزلىرى نىن يئرئىنە فارس سۆزلىرى قوللانېلېر و

.....

^۳ تحصيل، تحصيل عرب سۆزۆدۆر

دئىيرلر يارانېب، بىر فارسجا لهجه!
آذرى* آدلانېب، اويدورما تۆركجه!
*-فآذرى

چالېشدېم دىلىمى تمىز اۇرگەنم
قاتىل ياد دىلىندىن من تمىزلەنم'
فارسجادان آل چكىب بلکه سىلكەنم
خالقېمې تۆركجه يە مئىيل لەندىرم
يازېمې تۆركجه دە گئنىش لەندىرم

بىر نىچە ايل بوندان اۋنجه قلمى (يازقاجې)
آله آلدېم يازام كدر-غوصمى
اۋرۇنۇ اۋلوب دېر يوردومون غمى
خالقېما تانېدام مىللى حاقلارېن
تۇخومو اكيلسىن اۋزگۇر باغلارېن

^۱ اۋلاناڭ ايچىندە (ايمان داخىلىندە) باجاردېغېم قدر

اۋرتا گنج^۱ ياشېمدا غوربتە^۲ قاچدېم
وطنى گۇرمگە اۋزلمدە^۳ قالدېم
غوربتەدە وطنين غمىنە ياندېم
قورتولوش يۇلونون سازېنى چالدېم
«ائلدار»ام دۇشۇنجه پايېمى يازدېم.

۹ خزل آيى (مهر) ۱۳۹۴

^۱ ييرمى يىددى ياشدا

^۲ ۱۳۳۸-نجى ايل تير آيى نېن اۋن اۋچۇندە [گۇنىي](#) ازربايجانېن، [مىند](#) بۇلگە سىندە بىرلەش
يوخارې ديزە كندىندە دۇنيايا گۇز آچدېم، ۱۳۶۵-نجى ايلدە تهلوكەدن دولايې آنا يوردنو
ترك ائتمك زۇرۇندا قالېب، آلمانى يايا سېغىناراق، موهاجىر حياتې ياشادېم. آلمانىادا (IT-
Networking) اۋزەرىندە اگىتېم آلېمشام.

^۳ حسرتدە، عرب سۇزۇدۇر

ظفرلر مارشېنى بابك'لر چالار

مئىدادا^۱ قۇشارلار ھەرگۆن يازېشېر
بىرى-بىرلى'لە گۆزل ياربېشېر^۲
اۋ بىرى تار ايله ساز'لا چالېشېر
وطنين دورومو ھەر گۆن قاربېشېر
كىمىلىرى موتلو عشقدن دانېشېر

ساۋا دا، سالماس دا فارسجا سۆيىلەشېر
باتېدا، اورمو، خۇي ماكې كۆردلەشېر
خالقېمېز نىجە تىز فاذرىلەشېر!
قۇشارلار مئىدادا باخ سرگىلەنېر!
گىنجلىرىن فارسجاني آنجاق اۋرگىلەنېر!

فارسلار بىزى اۋزۇملەمە^۳ ائىدىب لىر
تۆركلىرى ايراندا اينكار ائىدىر لىر^۴
اولوسوم يوخلايىب ھوشدان گىدىب لىر

^۱ تىئىلگرام، فېئىسبوك و.....

^۲ مئىدىيالاردا (تىئىلگرام و..... قورۇپلارېندا)

^۳ آسىمىلە (بىز تۆركلىرى اۋزۇمۇزە يادېرغلاشېرېپ، فارسلاشېرېرلار

^۴ مۇستند فىلىم ايران رسمى تى-ۋى كانالېندا <http://bit.ly/ix4Apk>

وطنە لازىم دېر مىللى شاعىرلر
خالقېنا بىلىنچ'لە بىلگى وئرسىن لر

دۇخسان ايل دىر كئچمىشىمىز'سىلى نىر
وطن ايله وارلېغېمىز ايتى لىر
اولوسوموز فارس ايچىندە كىچى لىر
آيدېن، ياتمېش خالقېن گۇزۇنۇ آچار
گۇزۇ آچېلان خالق، يۇلونو تاپار

اولوسو يوخولادان قۇشار ايزلە دىر
باشىن كھلىك تكىن قاردا گىزلە دىر
ايكى-اۆچ قۇشاقدا^۱ فارسا بەنزە دىر
تۆرك خالقې يئرىندە آذرىلە شىر
خالقېمىز مەكتەدە فآذرىلە شىر

^۱ آستىريا (اوتىرىش آدلانان اۆلكە) ژىئىرالى (M. Montecuccoli) دىيىر: تۆركلر شوجاعت'لە اۆلمەگى باجارىپ، اۆرگەنىپ. منىم دە اۇ قدر تجرۇبە وارېمدېر دىئەم كى: بو مىللت (تۆركلر) ھىچ بىر زامان تسلىم اۆلماغا قارار وئرمىز. من چۇخلو اۆردو تشكىل اندىپ، جېھەلرە گۇندرمەگە اىمكانىم وار. لاکىن تۆركلرىن قارشى سېندا عاجىزم. تۆركلر كئچمىش شرفلرىنە گۇرە ھىچ بىر زامان يئنىلمىزلر. تۆركلرى يئنىلىگە سۆرۆكلەمك اۆچۈن يالنىز آنجاق يالنىز تارىخلرىنى ايتىرمەمىز لازىم دېر.

^۲ نىسىلدە

ظفرلر مارشېنى بابك لر چالار
خالقېنا وطنه فيكىر لر قېلار
آيدېن اولان خالقېم حاققېنى آلار

بالتاجى آراز^۱ تك بيتيگين^۲ يازار
اولوسون پاسلانمېش قافاسېن آچار

پاسلانمېش قافا آچېلسا قانار
اۋزگه لر يازدېران تاريخى دانار
وطنه خالقېنا اۋركدن يانار
آناياساسېنى، تاريخين يازار
تاپتالانمېش ميللى حاقلارېن يازار.

۲۱ خزل آيې (مهر) ۱۳۹۴

^۱ گۆنى آذربايجانين ميللى و ايسيتقيلاجي شاعىرى <http://bit.ly/۲gEZVDq> ، <http://bit.ly/۲fiXMYk>
^۲ بيتيک، (کيتاب، اثر): اۋتاي-بوتاي وطن دىن، اويقارلاش و آذربايجانې ايسيتقلال قورتاراجاق. <http://bit.ly/۲fLBaDB>

میللی حرکتہ پۇلاد لازېم دېر

آرازېن^۱ ياشامې سۆردۆ دېگېشىمە
میللی گۆزۆ دۆشدۆ منیم اۆستۆمە
يازېسېن^۲ يئتيرَم اۆز میللتیمە
اولوسون دردلی چۆخدور بۆرۆنۆر
نظرییە چیمیز یۆخدور سۆرۆنۆر

اولوسوم اۆز میللی حاققېن ایستدی
أرهکە یۆز ایلدن بری یئتمدی
چۆنکۆ وطن ایدئۆلۆگ وئرمدی
ایدئۆلۆگ دیرنیشە یۇن وئەر
أرکە یئتمەگە دۆزگۆن سۇن وئەر

هدف سیز لیدئیرین باشې سریلر
میللی دیرنیشین یۆلۆ اگیلر
حرکتە یییە دورار دلیلر
میللی حرکتە صدف لازېم دېر
صدفە دۆشۆنجه هدف لازېم دېر

^۱ گۆنئی آزر بایجانین میللی، ایستیقلاچې شاعیری <http://bit.ly/۲fLBaDB> یالتاجی آراز

^۲ ایدئۆلۆزوسون

وطن ايدئۇلۇگ يئتىردى بيزه
بالتاجى آرازى مىللىتى ميزه
اۇزۇندىن يادىگار^۱ قۇيۇب دېر سيزه
مىللى حرىكتىن مانىفېستىنى
أرهكه^۲ يئتىرسىن مىللىتىنى

وطنىن سۇنوجو^۳ اۇزگۇر اۇلماق دېر
ايشغال چېنى^۴ يوردومدا سۇلدورماق دېر
ثروتلىرى ميزه بىييه دورماق دېر
آراز اۇزگۇرلۇڭيۇن يۇلون چۇزۇب دېر
اىستىقلالا گئدىن يۇلون^۵ سونوب دېر

اويقارلاش^۱، اۇتاي-بوتاي وطن دىر

وطن^۲له خالق اينقىلاپا گلىن دىر

اىستىقلالېن تىملىنى بىلن دىر
خالقېن قورتولوشا گئدىن يۇلو دېر
اۇخويوب يايماساق كىمىن سوچو دېر
۳ قېرۇو آيى (آبان) ۱۳۹۴

^۱ يازدېغى بىيىتىكلار (أترل): اۇتاي بوتاي وطن دىر، اويقارلاش، آذربايجان آيىستىن استىقلال است و آذربايجان اىستىقلال قورتارار!

^۲ هدفه (اىستىقلالا)

^۳ قورتولوشو، اۇزگۇر (آزاد) اۇلماسى

^۴ فارس ايسارتىندىن

^۵ مىللى دئمۇكراتىك اينقىلاپىن مانىفېستى (ايدئۇلۇزوسونو) <http://bit.ly/۲fLBaDB>

وطن داشېم، ايگيديم دور آياغا

واختې دگيل ياتماغېن بو ھاوادا
سيزى سسلير وطنده ائل ھارايا
وطن داشېم ايگيديم دور آياغا
دۇخسان ايل دير ايشغال دادېر وطنين
يوردون قورتارماغا يۇخدور ھوسين

ماحمود أفاشار^۱ جېزدى تۆركه پلانلار
ياد ديليني تۆركه رسمى سايسېنلار
اۇخولدا اۇخوسون فارسجا اينسانلار
آلېن سېن اولوسون ديلي آليندن
سيلين سين وارلېغې ديلي ائليندن

ديليني اونودان تۆرك وطن داشلار
اۇزگه اويغارېندا بيتيب اولوشار
كئچميشى كۆكۆندن لاپ اوزاقلاشار

^۱ ماحمود أفاشارېن كيم اولدوغونو آشاغېدا اۇرگه نه جكسينيز.

وطن ايله خالقا اف خۇر ياناشار
بيگانه اولدوق جا او مانقورت لاشار

اۋز سۈيونا سۈيكنمه يىن ديلداشلار
فارسجا اۋگيتيم آلمېش، سېز وطنداشلار
اۋزۇنە «ايرانلې» دئىن سۇيداشلار
آنا دىلى نيزدن اوزاق لاشېرسېز
كۈله اولماغېزدان اوتان مايېرسېز؟

وطنيم، مانقورتلار نەدن دىر آزېر؟
دىلىنى اونودوب عجمى يازېر؟
بيگانه اولموشلار كۈكۈنۈ قازېر
ايتيرير سۈيونو اۋز منلىگىنى
«آذرى» تانېدېر اۋز كىملىگىنى

تۈركلىرى ايراندا [اينكار](http://bit.ly/ix4Apk)^۱ ائتمەسى!
كسروى نىن آذرى سۈيىلەمەسى^۲
شۈۋىنىستى دۋشۈنجه نىن مئىۋەسى
اۋزۇملەمە فيكرىن تىلى اولوب
ايران دا راسىستى دۋولتى قوروب

^۱ مۇستەند فىلىم ايران تىۋى كانالېندا: <http://bit.ly/ix4Apk>

^۲ عېرقېجې (نژاد پرست) فارس حاكىمىتى ايراندا ياشايدان تۈرك خالقېنا دۇنيا ياخبېشى، ايدىنۇلۇزىسى

فارس، تۆركۆ مۇدىدا وحشى^۱ تانېدېر
تۆرك دىلىنى كافىر دىلە يانسېدېر^۲
بو ندىن دن حاق لارېنى ياندېرېر
خالقې آلچاق لېغا چاش-باش سالدېرېر
حاق اىستەين دوستاقدان باش قالدېرېر

فارس خالقې نېن^۳ يۆكسك آيدېن اۇلماسې!
غئىرى فارسا تحقىر گۆز^۴ لە باخماسې!
تۆرك اولوسون آلچالتماغا وارماسې!
اوشاغا تربىيە مئتۇد ياپماسې!
تۈۋالنت فېرچاسې^۵ اۇلوب قلمى
بسەلدىگى اويغار^۶ اۇلوب تملى

^۱ آذربايجان خالقېنى

^۲ تانېمېش ايسلام دىنىنى ھاينلە آلاھى تانېتېران بىر مۇلا مچىدە رىسمى دانېشېغېندا

^۳ فارس شوونىزىمىندىن، غېرقېچى فارس حاكىمىيىتىدىن صۇحبت گندىر

^۴ بوگۇن ايران رىسمى تى-ۋى كانالېندا "فېتىلە آدلى ياپېمدا" آذربايجان مىللى حرکاتې نېن حاكىمىيىتىدىن اىستەدىگى مىللى حاق لارېنى "تۈۋالنت قۇخوسونا" اۇخسادېپ، آذربايجان مىللىتىلچىلرى نېن آغېزلارېندىن بۇيلە بىر اىستك چېخماسېن دئە اۇخول (مكتب) اوشاق لارېنا تۈۋالنت فېرچاسېنى قلم اۇلاراق آل لىنە وئىزىپ ائلەجەدە تربىيە اندىر كى آذربايجان مىللىتىلچىلرىنى بو اىستكلردىن "تۈۋالنت قۇخوسوندىن" اوزاقلادېرېپ، تەمىزلەسېنلر. اۇ مىللىتىن كى يازقاجى تۈۋالنت فېرچاسې اۇلاچاق، اۇ مىللىتىن نە اوماق؟ اۇ مىللىت لە بېرلىككە بىر يىردە نىجە ياشاماق اۇلار؟ بو مىللىت ھانسى كۇلتۇرلە مدنىيىتى بىيەلنېپ دىر؟

مۇستەدىلەم ايران تى-ۋى كانالېندا: http://bit.ly/*BONwT

^۵ (ايران) فارس مۇدىاسى ندا-TV، مكتب لردە درسى كىتاب لاردا، سېنئمايى چكىلىش فىلم لردە ... ياپېملانان مدنىيىتى

فارس راسىزمىن بو تىپ چاغداش اولماسې!
بۇيلە بىر كۆلتۆرە يىتتىب چاتماسې
تووالىت فېرچاسې 'لا سۆز يازماسې!
تۆرك خالقېنې فارسا تام اوخشاتماسې!
تۆركە ياراشماز بو خالق 'لا ياشاسېن
قَرارېنې وئريب داھا بۇشاسىن

ھايقېرېرام خالقېم بلکە اۇيانا
سَسىمى ياي بۆتۈو آزربايجانا
وطن^۱ ايشغال دا دېر قۇيما يوبانا
وطن داشېم ايگىدېم دور آياغا
مىللى دۇولت حاققېمېز دېر قورماغا.

۱۶ قېرۋو آيې (آبان) ۱۳۹۴

^۱ گۆنئىلى آزربايجان دان صۇحبىت گىندىر.

آراز، ايچيم يانېر بس دىر آغلانما

آراز، ايچيم يانېر بس دىر آغلانما
خزىرە آخېرسان بىر اۆزۈن يۇلدا
گۈز ياشى سىلېنمىر چېخېر باغرىما
وطنىمى بۇلدۇن قالدېن اۇرتادا

ائىل دردىنى انشىت بۆتۈۈ بودوندا
يوردا چكدىن دوۋار سىن اۇرتاسېندا
گىرچكلىش دىر اۇنو بۆتۈۈ يوردوندا
آغلاندىن مىللىتى سىن آرخاسېندا

ياشاتدېن ائلىنى سىن آيرېلىق دا
خالقېم آيرې قالېب ايللر اۋ تاي دا
باجې قالېب قارداشېندان اوزاق دا!
نيسگىللر قالدېق بىزلر بو تايدا

بو تايدا قالمېشېق ظۇلمۇن آلتېندا
بوردا دىلېم ياساق اولوب خالقېنا

كىملى گىم تانېنېر فارسېن آدېندا
عېرقېچې فارس، خالقېن دۆشۆب جانېنا

باغېم سىز اۋ تاي دا ياراندى گۆلۆن
ياراتمېش اولوموز مەممەدى نىن
اۋچ رنگلى آي-اولدوز شانلى بايراغېن
تانېنمېش بايراغې اۋز و طنىمىن

«مىللىت دىيىر ھاراي-ھاراي من تۆركم»

ھايقېرلار ايل لار بۇيو يوردوندا
شوشا، گنجە، خۇيا وطن دىيرم
اۋزگۆرلۆك ھارايېن چكېر «ايراندا»

«خالقېم دىيىر آذربايجان بىر اۋلسون
باش كندى باكي يا تېرىز اۋلسون»
پارچالانمېش يوردوم ھەم قۇووشسون
ايل لار بۇيو آيرېلىغا سۇن قۇيسون

«آرازي آيېردېلار
سو ايله دفيوردولار
بيز سيزدن آيرېلمازدېق
زور ايله آيېردېلار»

چكديلر بيزه دووار
وئريب دى خالقېم قرار
مىللتېم بىرلشجك
سۇكۇلر كۇھنه دووار

وئريلىب يئنى قرار
قالماسېن كۇھنه دووار
اولوسوم آياقدادېر
آيرېلېق ايزين پۇزار.

۱۷ بايرام آيې (اسفند) ۱۳۹۴

قاراباغ چاغېرېر بیزی هارایا

بیر وطن بۇغولور منده^۱

بیر من دارېخېر وطنده

*چۇخدان دېر کی بیر کؤهنه اوچوق سَس

منی سَسلر...*

بو نه سَس دیر کی آخې يانقېنې وار؟

چۇخ بۇيۇک حسرتی وار

قارقېشې وار

بو نه سَس دیر؟

بو نه های دېر؟

گۆره سن باشقا دویان وار بو سَسی؟

آخ...

نئجه سېزلار اۆره گیم

بو اینیلتی ...

بو سېزېلتې ...

^۱ * ۲-دفعه اوخونور

جانېما دۆشدۆ گيزيلتى
نه قارانبېق دې بو سس!!!
نه سۈيوقدور ؟
اۆشۈدۆم ...

«عزيزىنم قاراباغ
شكى، شيروان، قاراباغ
عالم جئته دۇنسه
ياددان چېخماز قاراباغ»
سنى دويدوم
سنى بيلديم...
بو سس ...

آنا وطنين پارچالانمېش اۆره گيىن دن اوجالېر
ائرمى تاپداغې آلتېن دا قالان تۈپراغې مېزدان گۆج آلېر
سوزالېر...
درد آليندن قۇجالېر

قاراباغ شيكسته سين شنليگى ميزده اۇخوماق 'لا
وطنين چاغربشېنا ھاى-ھاراي اۇلماز

خۇجالې سۇى قېرىمې...
دۆشمىن ئىدىگى باسقېن...
تار-كامان'لا باسېلان تۇپراق آلېنماز

دۆشمەنە حەدىنى بىلدىرمەك اۆچۆن
اىلدېرىمەك شاخاچاق سان
ياغېنېن شوم گۆزۆنە
اۇخ اولوب سانجېلاچاق سان
قاراباغ تۇپراغېنې
قان وئرىپ قورتاراجاق سان

قاراباغ اونوتمايېپ، اونوتمايچاق
گۆزۆنۆ يوللاردان آسمېش...
قولايغېنې بىر مىليون دىدرگېن دۆشەن قۇچاقلارېن
آياق سىسېنە ياتېرتمېش
كسېن قايېدارلار دئە
جەننەت قۇخولو ھاواسېنې...
يام-ياشېل مئشەلرېنى...
قوتسال تۇپراغېنې...
اۇزگۆرلۆك بوخچاسېندا قۇرويوب ساخلامېش

قاراباغ بىزى جاغىرىد:

! ھى اىگىدلىرىم...

! ھى قۇچاق لارىم...

تۇپراق دان پاى اۇلماز

روس، فارس، ائرمىنى داشناكلارى

بو دىياردا بختىيار اۇلماز

* بىز وطنه يى يە چېخماساق اُگر... *

وطن بىزه نۇجه يى يە چېخار؟

بو بىزىم تارىخى تۇپراق لارىمىز...

بو بىزىم بابالاردان مىراث قالان ثروتىمىز

* بىز وطن نامينه جان وئرمەلى يىك،

قانېمىزدان اۇنا ھى وئرمەلى يىك *

* قاراباغ وطنىم دىر، تۆركۆن يوردو قالاجاق دېر

اۆچ رنگلى بايراغىمىز، شوشادان آسېلاجاق دېر. *

۲۰ آغلار گۆلر آيى (فروردىن) ۱۳۹۵

اولوسال بىلىنچ (مىللى شوعور) نە دىمك دىر؟

اۋزۇن تانى سىن يوردوندا
وارلېغېنى اۋز بودوندا^۱
كئچمىشىنە باخ سۇيوندا
اۋز-اۋزۇن'لە داھا بارېش
كىملىگىن'لە سىن اۋل تانىش

قۇيما وطن ياددان چېخا
چالېش ياغې يوردان چېخا
كۈلە فېكىرى باشدان چېخا
اۋز كۆكۈندىن كۆسمە بارېش
كئچمىشىن'لە^۲ سىن اۋل تانىش

كۇراۋغلۇلار عۆنۋانى سان
تۆرك اولوسون قۇچاغې سان
دە قۇرقۇد اۋچاغې سان

^۱ اڭل، مىللىت، اولوس

^۲ تارىخىن'لە

اۋز خالقېن'لا داھا بارېش
اولوسون'له سن اول تانېش

خالقېن سئون، خالقېن دانار؟
میللی آد'لا خالق آدلانار
هر بیرى بیر شام تک یانار
بوردان باشلانار اویانېش
کۆلتۆرۆن'له سن اول تانېش

چالېش، دۆشۆن وارلېغېنا
گۆرهوین اۇده خالقېنا
تۆرك آدېن قۇی اوشاغېنا
اولوسونا داھا قارېش
وطنین'له سن اول تانېش

روسلاشېب روسجا دانېشما
فارسلاشېب فارسا قارېشما
مانقورت یاشاما آلېشما
آنا دیلینده یاز، دانېش

تۆرك دیلینه سن اول تانېش. ۲۲ قۇرا پېشیرن آیې ۱۳۹۵

بابك قايېت تئز قالايا

بابك قايېت تئز قالايا

خالقې چاغېر سن ھارايا

ياردېمچې اول بو يارايا

مۇللار خالقې تالادې

خالق اۋولاندى دىن ياغېنا

عرب دىنى بايراغېنا

سريلدى ظۇلم آياغېنا

ايران خالقېن دىن جالادې...

خالقېم گليز بَذ قالايا

ظۇلۇم چېخېب عرش اُعلايا

مىللت دۇشۇب دۇز چالايا

خالقېمېزى غم يالادې

كۇلە اولدوق بيز يادلارا

خالقېم قالبې پيس حال لارا

غئيرت گئتىدى ھارالارا؟
بىز تۆركلرى ياد دۇلادې

ظۆلمۆن ئوى برباد اۆلسون
يوردوم گرک آزاد اۆلسون
وطن گۆرۆم آباد اۆلسون
اۆركلردە درد قالادې

دېلیم اۆلوب دور قاداغا!
خالقې باسېرلار دوستاغا!
نە ياتېبسان دور آياغا؟
اۆرەگىمى درد دالادې.

۱۳ قۇرا پېشىرن آيې (تير) ۱۳۹۷

بو گىجە

خۇش گۇرۇرم عزيزلریم
آلتىمېش ياشىم دېر بو گىجە
سىز اۆچۇن بىر يازې يازدېم
ائىشيدك سازلا بو گىجە

اۆرك دردىم عزيزلریم
وطنیمه وار بو گىجە
آئىلەملە سۇيداشلارېم
منە ھەمد سىز بو گىجە

كۇنلۇمدە خۇش آرزي لارېم
خالقېم اۆچۇن وار بو گىجە
آي اولدوزوم اېشېق ساچسېن
شنىلىك سىزە يار بو گىجە

آرازېمېن ساغى سۇلو
منە مۇھمان دېر بو گىجە

ايكى يئره بۇلۇنسك ده
بىرلشديرديم من بوگئجه

آراز، درديم سندن درين
آخما بئله، دور بو گئجه
آيربېغين كۆكۆن قوروت
بىرليگى سن قور بو گئجه

ايل لردير كى حسرت باخبر
خالقېم بو تاي دان اۇتاي
پارچالانمېش خالقېم گرگ
بىرگهله شسین چۆن بو گئجه

من «اىلدار»ام، وطن اۆچۆن
آرزى لاريم خۇش بو گئجه
سرحدلىرى سېندېرېرام
بىرله شسین ائليم بو گئجه.

۱۳ قۇرا پيشيرن آيې (تير) ۱۳۹۸

منه سۇيىلە ويروس سىن سىن يۇخسا من؟

آيت آله خامنه اى ايله كۇرۇنانېن دوئلى

كرۇنا بودور منىم سىندن ايسىتىگىم

بىرلىكدە اۇتوراق دئىيم سىنە من

باشلادېن ياشامېن نظمىن پۇزماغا

منه سۇيىلە ويروس سىن سىن يۇخسا من؟

من باخمېرام شىعەيە يا سۇننۇيە

كافىر اۇلسون يا كى مۇسلمان دئىە

قېرخ ايل اينسانلېغى آتدېم چۇپلۇگە

ايندى سۇيىلە ويروس سىن سىن يۇخسا من؟

آلاە دئىيب اۇلام اينسانا حاكىم

قېرخ ايل دىر اۇلموشوق ايرانا حاكىم

سورىيە، عىراقا، ليوانا^۱ حاكىم

ايندى سۇيىلە ويروس سىن سىن يۇخسا من؟

^۱ فارسجا لبنان دئىليير

آللاھ، محمدى تمثيل ائدَنم
دۇغرو دۆز مۇسلمان يۇلو گئدَنم
آللاھ آمرى ايله سۇزۇ دىيَنم
ايندى سۇيله ويروس سن-سن يۇخسا من؟

هر يئردە تىكىرم بير ايمامزادا
نذير-نياز پولو وئرسين بو آدا
محمدىن نسلى گلسين ايمدادا
ايندى سۇيله ويروس سن-سن يۇخسا من؟

دين، مذهب'له پۇزدوم آدام آغلېنى
ايمامزادا تىكديم قۇيام آدېنى
بونونلا دا سۇيام كىشى-قادىنى
ايندى سۇيله ويروس سن-سن يۇخسا من؟

گۇر نئچه يۇز مدّاح ياراتمېشام من؟
جهل ايله خورافات بانېسې يام من
اۆممتچى^۱ يئتىرن باشچېسې يام من
ايندى سۇيله ويروس سن-سن يۇخسا من؟

^۱ دىنچى؛ موقللىد [ايراده سىز، اۇزۇنە گۆۋەنى (اعتيمادې) اۇلمايان، تسليم اۇلان اينسان]

خومس-فېطرە، -زكات يېغېرام مالې
آلتېما سالېرام باھالې خالې
آلاھېما شۆكۆر اۋلموشوق وارلې
ايندى سۇيىلە ويروس سىن سىن يۇخسا من؟

اۋلماز باغلې ياسان ايمامزادامې
اۋد ووروب آلاسان ھر بير زادېمې
آلاھ وئريب منە عبا تاجېمې
ايندى سۇيىلە ويروس سىن سىن يۇخسا من؟

آدام نەدير دېڭر وئره بيلميرم
آداملىق گۇزۇندە گۇره بيلميرم
آدام مەكتىبى'لە دىيە بيلميرم
ايندى سۇيىلە ويروس سىن سىن يۇخسا من؟

ھاردان گلدىن گۆنۆم دۇنۆب دۆر ياسا
ندىز-نياز گلмир بۇشالېب كاسا
نفت دە ساتېلمايېر دۇلونسون تاسا
ايندى سۇيىلە ويروس سىن سىن يۇخسا من؟

دۇنيەيە سېپىلىب من-من دئيرىسن
دئمۇكرات وىروس آدې سئچىبىسن
ايشىمىز عئىنى دىر بۇيۇك دىگىلسن
ايندى سۇيله وىروس سن سن يۇخسا من؟

قېرخ ايل بۇيو كسدىك آدام حاققېنې
بىزه قارشې آدام قۇيان آدېنې
قۇيما دېق آلا او آدام دادېنې
ايندى سۇيله وىروس سن سن يۇخسا من؟

نفتى ساتېب جىيە دۇلدورموشام من
سوريا، عىراقدا تۇپلامېشام من
«حشد الشعبى» لار ياراتمېشام من
ايندى سۇيله وىروس سن سن يۇخسا من؟

بشار أسدلىرى^۲ ساخلا مېشام من
آخماقلار قېرېلسا اوتانمارام من

^۱ عىراقدا يارادېلمېش ايران ايسلام جومھورىسى طرفىندىن تترۇرىستى بىر اۋرگۇت

^۲ سردار ماحمود چھارباغى-نېن دانېشېق لارېنې بو آشاغېداكى لېنكەدە دېنلەيىن.

<https://bit.ly/۳۰V۳fyx>

آدام اۋلدۇرمىكده سېنانمېشام من
ايندى سۇيىلە وىروس سىن سىن يۇخسا من؟

اولوس يۇخسولدىر'سا دۇشۇنمۇرم من
يىتتىم آج اۋلسە دە خرچلەرم من
آتۇم فابرىكاسى تىكىدىرىنم من
ايندى سۇيىلە وىروس سىن سىن يۇخسا من؟

آللاھ يارادېپ دېر سنى ووهاندا
چىن'لە، ايران يايىدى سنى جهاندا
اوتانمېرسان خالقېن جانېن آlanda
ايندى سۇيىلە وىروس سىن سىن يۇخسا من؟

منە مۇضۇر اۋلوب چېخىدىن قارشىما
بنۇوشە ياغىنى چېكىم آلتىما
دۆزلمەگە چېخىپ گىتتىم ويالما
ايندى سۇيىلە وىروس سىن سىن يۇخسا من؟

كۈرۈنۈش بۇ سۆزلەر دۇمەيىپ، بۇلەجە يانېتلادې:

آدام آغېلې پۇزان ويروس كۆكۈس
جەل ايله خۇرافات ناغېل يۆكۈس
داوا، درمان، صابېن، آلکۇلا واكسن
بىلېم اينكىشافېن سىن بىلمەلى سىن.

ياشام وارلېغېندان يارانمېشام مىن
مسجىد منبرلىرى باغلامېشام مىن
آلكۇل آزادلېغېن ياشادمېشام مىن
بىلېم قارشې سېندا سىن چۆكمەلى سىن.

عۇمرۆنۆزە سۇن قۇيدوم بىتمەلى سىن
فېرېلداق چېلېغا^۱ سۇن وئرملى سىن
ياكى آغلى نېزې دېگىشمەلى سىن
آيدېن اۇلماياجاق، سىنىن كىمى سىن.

۲۲ آغلار گۇلر(فروردىن) ۱۳۹۹

^۱ <https://bit.ly/Yrq^IF>

من

«اغلدار» ام،

يوردومون وطن سئور اوغلويا

توتساقليقدادوغولوب ائل-اؤيا وورغونويا

اؤدلار يوردو

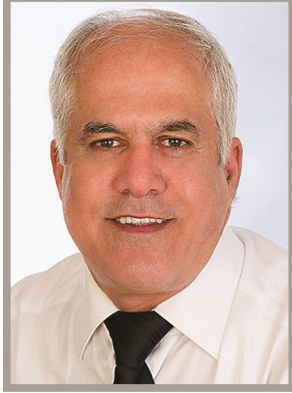
آذربايجان تۆرك ائليمه باغليپام

اؤزگۆرلۆك جارچى پىيام حۆر ياشاما سىلرم

قورتولوش از يىمىنە، اولوما بىلرم

اغلدار گۆنئيله - آلمانيا

2021

اولوسومو توتساقلىق ياشامېندان اۇيادالېم
سۇمۇرگە دە قالماغېنى بىر يۇللوق قاپادالېم
اۋز مىللى حاققى مېزى قان باھاسېنا آلالېم
اۋ زامان داياناجاق ثروتمىن تالانماسى
دۋولتىنى يارالدىب اىستىقلالېن آلېنماسى

اىلدار گۆنئىلى آدى ايله تانېنان يونس مەدەلى اۇغلو، حمزە نوەسى ۱۳۳۸-جى گۆنش
ايلين قۇرا پىشىرن (تير) آيېنېن اۋن اۋچۇندە گۆنئى آذربايجانېن مرنە بۇلگەسىندە يۇرلشن
يوخاري ديزە «ديزج عليا» كندىندە دۇنيايا گۇز آچدى. اۇرتا اگىتىمىنى (تحصيلينى) دۇغما
ديزە كندىندە، آردىنى ايسە مرنە شەرىندە باشا چاتدېرىب. بۇش ايل تەھران شەرىندە
«مجمع پزشكى طالقانى» آدلانان طيب فاكولتەسىندە چالېشېب. ۱۳۶۵-جى گۆنش
ايليندە تەھلوكەدن دولايې آنا يوردنو ترك ائتمك زۇرۇندا قالېب، آلمانىيا سېغېناراق
يۇنتكىسل (سياسى) فعاليتىنى اۋرادا داوام ائىدىر مكدەدىر.

IT-Netwrokin اۋزرە عالى اگىتيم آلان اىلدار گۆنئىلى، بۇتون سۇرگۇنلۇك چاغلارېندا،
گۆنئى آذربايجانېن باغېمسېزلىق اوغروندا بو گۇنە كىمى يۇنتكىسل، اويغار (مدنى)، ائله جە-
دە يازېن (ادبيات) آلانېندا فعاليت گۇستريپ ھابىلە بو ساحدە آليندن گلنى اُسېرگە مەيىب.

